

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam

241. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1933. évi október 21

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Wilson tanár ur!

Irtá: LIGETI ERNŐ

Szegény Wilson! Sohasem volt olyan időszerűtlen, mint most. Sohasem annyira időszerű. Amikor recseg-ropog a népszövetségi épület. Argentína kilépett. Jó. Japán kilépett. Valahogy ki lehet bírni. De Németország? Ez több a soknál. Ameddig Németország benn áll az együttesben, lehetett fékezni, most, hogy kitört a hámból, egyszerre veszedelmes.

Olyan ez, mint amikor egy madár hullája belpesik a villanyvezetékbe. A német gas egyszerre rövidzárlatot csinált. Ez a kalandos sas nem törődik azzal, hogy ő maga is elpusztul. Németországnak nincs veszteni valója. Kisérteties logika. De igaz.

Az első önkéntlenül ajkunkra toluló kérdés: *mi lesz Németországgal?* Vagy még inkább: *mi lesz Hitlerrel?* Belebukik-e merész lépésébe, vagy ott tartunk, hogy akármit csinál, a helyét tartani fogja. Az optimisták spekulálnak. Németország még jobban elszigetelődik. Ha csönd marad és suba alatt fegyverkezik, nem pedig nyíltan, akkor a dühös nagyhatalmak szótlanul megkerülik, mint valami tócsát. Az országot szélén. Nem törődnek vele. De egyetlen egy ország sem képes büntetlenül elszigetelve élni, a német sziget önmaga erejét morzsolja fel, kivitele befagy, a gyomor korgását nem lehet diadalmas fanfárokka tulkiabálni, végül is a rendszer beadja a ku'csot. Ha pedig Németország megkísérli kívülről, extra muros az erőlyes külpolitikát, kényszeríti a háborút, rakja a tüzet a revánzs alá, hát akkor a franciák nekilátnak és lecsapolják a német vadvizet. Így gondolkodnak az optimisták.

Ahogy nem tud Németország Európa nélkül élni, éppen úgy nem tud Európa Németország nélkül élni. Európa azért bémult, mert tíz és egynéhány éve azt hitte, hogy meg tud élni a hasonlóképpen egészségtügyi zárlattal körülvett Oroszország nélkül. Kikacsoltak egy országot és ennek következtében Európa, mint termelési egész, mint természetes, geopolitikai egység, megsérült. És ha nem lehet Oroszországot, az ugyyszólván egy más kontinenshez tartozó országot figyelmen kívül hagyni, éppen úgy még kevésbé lehet Németország nélkül rendet teremteni Európában. Németország Európa közepén van és ha kioperálják Európa testéből, úgy járunk, mintha egy emberi testnek operálnák ki a derekát. Gyöngye kis élet lesz abból.

A francia vezérkar azzal áltatja magát, hogy huszonnégy óra alatt megszállja ismét a német élet kohóját, a Ruhr-vidéket. Ha kell, az egész országot. És aztán? Mit ér vele? Több költsége lesz beőle, mint haszna; több bánata, mint öröme. Akár megszállják Németországot, akár nem — hatvanötmillió ember ott marad. Ezt a hatvanöt milliót semmiféle számtani művelettel sem lehet eltörölni. Németország ereje nem Hitler, nem a Farbenindustrie, nem az olasz barátság, nem a győztes államok közötti taktikai ellentét, hanem, hogy hatvanötmillió német van együtt, egycsomóban.

És most megjelenik a leki színen a szerencsétlen amerikai professzor, Wilson kísértete tizennégy pontjával, négy „alap-tételével”, és öt külön alap-tételével. Megje-e a Filozófia r. t. utazója mintaköl-lekciójában a tengerek szabadságával, a népszövetséggel és a nemzetek önrendelkezési jogával. Kitergetti késétletét Párisban a Quai d'Orsay-n. Clemenceau mosolyog: sajnálom, ezeket a cikkeket itt Európában nem tudjuk használni. Talán odahaza... De ön, kedves Mister Lloyd George? — fordul Wilson egy jóvialis, zömök, fortélyosan mosolygó, de nyilván-

A kormány egész sereg rendkívül fontos gazdasági jellegű törvényjavaslatot visz a parlament elé

Az igazságszolgáltatás egységesítéséről szóló javaslat is tárgyalás alá kerül
Nem lesz ostromállapot

Bukarest, október 20.

Megírtuk tegnapi számunkban, hogy Vajda miniszterelnök összehívta a kormányt elnöki tanácsát. Időközben Vajda megállapította, hogy nincsen még az összes kérdés tisztázva s így az ülés elhalasztását kérte. Valószínű, hogy a tanácskozás még e hét folyamán lezajlik.

Mint ismeretes, az elnöki tanács a parlament munkaprogramját fogja megállapítani. A kormány azt akarja elérni, hogy az egyes reszortminiszterek véglegesen készítsék el törvénytervezeteiket, hogy a parlament azonnal a megnyitás után munkához láthasson. Az elmúlt ülésszakok folyamán a trónbeszéd gyákorta igen fontos javaslatokat jelentett be. A tervezetek azonban nem voltak készen. Így azután előállott az a helyzet, hogy a parlament hónapokon át munkanélkül stagnált és haszontalan veszekedésekkel fecsérelte idejét, az ülésszak végén pedig tömegesen nyújtották be a fontos tervezeteket, amelyeknek komoly megvitatására nem maradt idő. A kormány azért akar pontos programot felállítani, hogy ez a helyzet elkerülhető legyen.

A kormány két irányban tervez törvényjavaslatokat. Az első csoportba a gazdasági tervezetek tartoznának, különös tekintettel a mezőgazdaságra és a parasztság életszínvonalának emelésére. E csoportba számítják a megszavazandó hitel-törvényeket is. A végrehajtások felfüg-

gesztéséről szóló törvény köztudomásulag nemsokára lejár.

A kormánynak tehát módot kell keresnie az adósságok kérdésének szabályozására, annál is inkább, mivel hitelező és adós között csak szóróanyos esetekben jött létre közvetlen egyezség.

A másik kategóriába a törvényhozási egységesítés keretébe tartozó, nagyon fontos javaslatok tartoznak. Popovici igazságügyminiszter a különböző kodexek egységesítésének munkáját már a nyár folyamán nyélbeüjtette. Az igazságügyminiszter ragaszkodik ahhoz, hogy az egységesítés még a következő ülésszak folyamán törvényesíttessék, mert különben az a veszély fenyeget, hogy az egyes tartományok még hosszú évekig különböző ku-

dexekre kényszerülnek.

Az igazságügyminiszter szerint az egységesítési munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a parlament a javaslatok vitáját közvetlenül a megnyitás után elkezdheti.

ELLENZÉKI KOROKBEN

cáfolják azt, mintha a kormányt elnöki tanácsülésének valóban a parlament munkaprogramjának megvitatása volna a célja. Azt erősítik, hogy az efajta programot a minisztertanács és nem az elnöki tanács szokta megvitatni. Az elnöki tanács, kétségtelenül, a politikai helyzetet vizsgálja majd felül. Egyben, az ellenzék véleménye szerint, foglalkozni fog azokkal a jelentésekkel is, amelyeket Madgearu pénzügyminiszter küld Párisból.

A dobrudzsai támadások

Megírtuk már tegnap, hogy a mind gyakoribb komitácistatámadások igen kiéleztek a helyzetet Dobrudzsában és ezért a kormány elhatározta, hogy erősebb rendfenntartó egységeket küld le a nyugalom helyreállításának és fenntartásának céljából.

Fzzel kapcsolatban szerdán este Mironescu belügyminiszter elnökletével értekezlet volt, amelyen Calinescu államtitkár Uica generális, Dumitrescu csendőrségi főparancsnok, Stangaciu sziguranave-

zérigazgató és Cristescu szigurancaigazgató vett részt. Elhatározták, hogy a dobrudzsai megyékben Durostóban és Caliacrabán a csendőrség, rendőrség és sziguranca, valamint a határőrség össze fognak működni. A bolgár határon emelni fogják az őrség létszámát.

NEM LESZ OSTROMÁLLAPOT

A múlt héten hírek terjedtek el arról, hogy a kormány komolyan foglalkozik az ostromállapot visszaállításának problé-

valóan barátságos angol ur felé. — Hogyne — feleli ez — de egyelőre a régi árut kell elfogyasztanunk. Majd néhány év múlva... Ezenben — és most kiemel egy csepe-becsét a bőrdőn ajából — ez tetszik nekem. Mi a véleménye, kedves Monsieur Clemenceau? — Nagyon ajánlhatom — kap levegő után Wilson — garantált amerikai áru, legalább száz évi jóállással. Nemzetek szövetsége, így hívjuk mi odaát. — A két angol-szász ur összenéz, inkább gyöngödséggel, mint megértéssel így szólnak: megpróbálhatjuk! De át kell alakítani a mi viszonyainknak. Hagyja csak itt a készütléket, majd megnézzük a mi gépészeinkkel.

Wilson csodálódottan csomagolja vissza az árut és köszönés nélkül távozik. Visszamegy Amerikába, hogy elpanaszolja fájdalmát a Cégnek. A Cég azonban elmozdítja állásából A Cég nem használhat ilyen ügyefogyott ügynököt. Wilson a két szék között a pad alá esik.

Harold Nicolson Peacemaking 1919 című könyvében ezt így fejezi ki: — Wilson elnök nem hibáin ment tönkre, hanem erényein. Wilson összeomlása a konferencia összeomlását eredményezte. Valószínű, hogy az elnök sohasem omlott volna össze, ha Washingtonban maradt volna. Jelentéte Párisban a legnagyobb történelmi szerencsétlenségek egyike volt.

Rendben van — de ha Wilson Amerikában marad, akkor hogyan próbálta

volna ki a portékáját. Végére is a wilsoni gondolat-kör nem arra valló, hogy egy magántudós bemenjen a Co'umbia egyetem közkönyvtárába, kikeresse egy bizonyos Wilson nevű szerző könyvét a katalógusból és kölcsönkérje, hogy lefektés előtt álmopor helyett ezt szedje be. Nyilvánvaló, hogy Wilson igazságtal: igazságok. Nemcsak elméleti igazságok, hanem fegyverek. E fegyverekkel küzdött Amerika, amikor igazolni akarta, hogy miért avatkozott a világháborúba. e fegyverekkel küzdött az antant is, amikor a népek harci kedvét fűtötte, e fegyverekben hittek a legyőzött népek is, amikor kapituláltak. Ha a népek önrendelkezési joga nem fegyver, hanem szappanbuborék, akkor nem fegyver a tank, a negyvenkettes ágyú a bombavetőgép és a tengeralatti járó. Fegyverek, amelyeket ki kellett volna próbálni, nem pedig egy hevenyészett eszmecszerelési konferencián nemzetközi határozattal eltüntetni mást a „támadó” jellegű fegyverek használatától.

Sokan szídják Wilstont, korunk nagy félreértettjét és nem kisebb váddal vádolják, mint azzal, hogy becsapta a demokráciát. Kéllő történelmi átvilágítás mellett bebizonyosodik, hogy Wilson tulajdonképpen egy Shakespeare tollára méltó tragédia áldozata. Az ő tétellei ma is igazak. Egyetlen letűnt normánk a jövőt illetően. Az ő tragédiája nem az, hogy nem mondott igazat, de hogy nem hitték el neki, hogy igazat mond. A wil-

soni pontokat nem valósították meg, tehát — fura érveléssel — a wilsoni pontokban van a hiba.

Hasonló tragédián esett keresztül a demokrácia, a parlamentarizmus intézménye is. Azt mondják róla, hibás, talán, nem felel meg a gyakorlati élet szükségleteinek — jöjjön hát a világmegváltó faszizmus. Pedig az a helyzet, hogy a demokráciát még soha becsületesen meg nem valósították és azok, akik a demokráciát kezelték, nem bírtak kényszerítő erővel. Ezért állunk most is így leforázva egy olyan elszomorító jelenség előtt, mint a milyen a Népszövetség összeroppanása.

Ha Genf uraiban lett volna annyi józanság, hogy előre lássák, mi fog következni, akkor Németországban sohasem került volna sor hitlerizmusra; ezt a tonty maga Hitler is elismeri. Ha a hatalmak annakidején a wilsonizmust valósították meg, akkor nem következett volna annak az ideje, hogy a wilsonizmust éppen azok követeljék ma, akik belterületeken irtóháborút viselnek éppen a wilsonizmus ellen. Nem vagyunk időjósok, nem tudjuk, mi fog következni. A világbéke felgyújtási porében a főtárgyalást majd csak a rákkövetkező nemzedék fogja megtartani. Mi csak azt látjuk, hogy Wilson nem halt meg. Ott gubbaszt szegény a történelem előszobájában és türelmesen várja, hogy annyi nagy ur és csillogó előkelőség után a titkár egyszer őt is beszólítja és átengedi a tapétás ajtón.

májával. A hírek szerint a kormány a jobboldali anarchikus mozgalmak ellen akart erősebb intézkedéseket érvényesíteni.

Noha a jobboldali, teljességgel felelőtlen és mind fenyegetőbb jellegű izgatások elleni törvényes és kíméletlen eljárást mi is szükségesnek ítéljük, az ostromállapot ellen hevesen tiltakoznunk kellett. Álláspontunk ugyanis az, hogy az érvényben levő törvények becsületes és elfogulatlan alkalmazása elegendő a rend hiánytalan fenntartására.

Igy azután örömmel kell üdvözlőnk Vajda miniszterelnöknek azt a bejelentését, hogy:

a kormánynak semmi oka sincsen a statárium életbeléptetésére. Ha a kormány az ostromállapotot szükségesnek ítélte volna, fenntarthatta volna.

LAZAR ILLÉS SZENZACIÓS
TAMADÁSA VAJDA ELLEN

A nemzeti-parasztpárt igazgatótanácsa csütörtökön délután ülésre jött össze. Hivatalos jelentés szerint a párt belső ügyeiről fognak tárgyalni. Ugyanez a hivatalos jelentés azonban azt is hangsúlyozza, hogy a tanácskozás megjelenik Mihalache is. Ebből Bukarestben arra következtetnek, hogy ez a belső ügy lehet az az ellentét is, ami Mihalache és a kormány között már régóta izmosodik. Ezt a feltevést látszik igazolni az is, hogy a gyűlés előtt Mirto hosszasan eltanácskozott Mihalacheval. Mirto a kormány nevében beszélt és valószínűleg „jobb belátásra” puhtotta Mihalachet.

Mihalache elcsendesedésére ugyanis a kormánynak egyre nagyobb szüksége van. Ujabbán Lázár Illés máramarosmezei képviselő kavarta fel a belpolitikai hullámokat, a kormánynak nagyon alkalmatlan módon. Lázár Illés keményen elkötelezte magát Maniu mellett s most abból a fedezékből harcol a kormány ellen, amit Románia legnagyobb államférfijának a tekintélye nyújt neki.

Van Máramarosban egy kis román lap, a melyről a nagynyilvánosság alig vehetett eddig tudomást. Most aztán váratlanul ez a vidéki laposka a közérdeklődés homlokterébe került. Lázár Illés ennek a lapnak adott nyilatkozatot és nyilatkozatát ebből a lapból vették át az összes bukaresti lapok.

Lázár Illés kijelenti, hogy nem bánta meg a Maniuhoz való csatlakozást s ma is azt tartja, hogy a Boilă Zakariás melletti kiállításával a legnagyobb román államférfiúnak, Maniunak tett szolgálatot. Ő nem törődik az-
al, hogy a párt végrehajtóbizottsága kizárta. Ma is a nemzeti-parasztpárt tagjának érzi magát. Eszébe sem jutott „bocsánatot kérni Vajdától”, amint nem felebbezte meg a kizárási határozatot sem. Készen áll arra is, hogy visszaadja képviselői mandátumát is. Maniu azonban mindig az oldala mellett találja őt, mert ő igazán nagyon jól tudja, hogy Vajda és kormánya rossz utakra tért és méltóvá lett arra, hogy a legkeményebb harcot folytassák ellene. Ő biztos abban, hogy az a csoport, amelynek Maniu oldala mellett ő is tagja, nem hátrál meg, hanem megküzd a maga nagy és igazságos harcát.

Mindez már hallott dolog, különösebb érdeklődést nem vert volna fel. A nyilatkozat végén azonban van néhány olyan mondat, amely hallatlan izgalomba hozta Bukarestet. Az egész nyilatkozatot ezért a néhány mondatért közlik most nagy betűkkel a bukaresti lapok.

— Valamit azonban kérek is Vajda miniszterelnöktől, aki rokonom, — mondja nyilatkozata végén Lázár Illés. — Kérem tőle azt, hogy ne kényszerítsen beszélni bennünket arról, milyen kapcsolatai vannak neki a vaskárdistákkal. Mi sokat tudunk erről és olyan dolgokat, amelyek nem válnak majd sem Vajdának, sem kormányának a becsületére.

Kiegészítésként, illetve magyarázatul még annyit kell közölnünk, hogy a vaskárdistákra való célozgatást a kormány részéről kezdték. Gunyosan azt mondotta valaki Lázár Illésről, hogy most, miután nincs már pártja, mert a nemzeti-parasztpártból kizárták, valószínűleg beiratkozott majd a vaskárdistákba. Lázár Illés sokszor eljárta már a máramarosi zsidók ügyében, akik neki választói s valószínűleg ezért gunyolódta vele kormánypárti körökben. Annyi azonban bizonyos, hogy Lázár a gunyolódásra olyan feleletet adott, amittől most egész Bukarest zug s ami a mai politikai körülmények között igen kinosan jöhetett Vajdának és kormányának.

Mironescu belügyminiszter csütörtökön délelőtti tanácskozást tartott a lakásán a csendőrség főparancsnokával. A tanácskozások azokra a dobzdruzsai eseményekre vonatkoztak, amelyek szükségessé tették a napokban, hogy a belügyminisztérium megerősítse a bolgár területeken állomásozó csendőrségeket.

Kiadott jelentések szerint a csendőrségek megerősítésére azért volt szükség, mert a bolgár komitációs bandák támadása egyre ismétlődik.

A csütörtöki tanácskozás valószínűleg erre vonatkozott.

Franciaország állítólag letér az aranyalapról

A hirt még nem erősítették meg, de a frank így is 28 pontot zuhant

London, október 20

Délután hat órakor Londonba befutott kábeljelentések szerint a newyorki devizatőzsdén az a hír van elterjedve, hogy Franciaország követi Amerika és Anglia példáját és letér az aranyalapról.

A hirt Párisból nem erősítették ugyan meg, de a newyorki és általában az amerikai devizatőzsdéken hihetetlen pánik tört ki. Valamennyi európai valuta percek alatt ellanyhult.

A francia frank zuhanása egyenesen katasztrófális méretű. Legújabb kábeljelentések szerint a délutáni tőzsdézárattól a francia frank huszonnyolc pontot esett.

Még későbbi jelentések arról számolnak be, hogy bár a hirt sehol hivatalosan meg nem erősítették, mégis annak egészen bizonyos konkrét alapja van, mert különben a tőzsde nem reagált volna a hírre ilyen katasztrófális mértékben. Nemcsak gazdasági, hanem amerikai politikai körökben is óriási feltűnést keltett a francia frank hihetetlen méretű zuhanása.

Vannak olyan hírek is, amelyek szerint az európai kormányok pénzügyminiszterei rendkívüli minisztertanácsok összehívását látják szükségesnek.

Bár minden jel arra mutat, hogy Franciaországnak tényleg vannak ilyen szándékai, mégis a hirt csak fenntartással közöljük, mert Newyork részéről már nem egy tőzsdemanővert élt át az európai gazdasági élet.

Borzalmas autóbaleset két halottal és három haldoklóval

Roman, október 20.

Roman város mellett az országúton a Vasile Ungureanu seffőrt által vezetett 2036 Jasi jelzést viselő autó Timoseiu község közelében egy lid karfájának rohant és az eltört karfán keresztül, több méter-

nyi magasságról, a Moldova folyóba zuhant. Az autó öt utasa közül Mihaesti adóellenőr és Kuppon György adószedő szörnyethaltak, míg a seffőrt és az autó három utasa haldokolnak. A vizsgálat folyik.

Barrikád-harc a rablókkal a csorbatói postahivatal előtt

Órákig tartó tüzelés után a rablók elmenekültek a csendőrök rohama elől

Kassa, október 20

Egészen példátlan és egészen amerikai izü rablótámadást kísérelt meg egy több tagból álló és erősen felfegyverkezett rablóbanda a csorbatói postahivatal ellen. A rablóbanda valahonnan értesülést szerzett, hogy a postahivatalba nagyobb összegű pénz érkezett, amit még nem osztottak szét.

Valószínűleg ennek a pénznek a megszerzése érdekében csütörtökre virradó éjszaka feltörték a hivatal ajtaját s hozzáfogtak a pénzeszekrény megfúrásához.

A pénzeszekrény azonban villamos riadó-csengővel volt összeköttetésben. A csengő a csendőrösről jelzett, mire azonnal erősebb készültség szállott ki a postahivatalhoz. Közben azonban a rablók is megneszeltek valamit, mert abba-

hagyták a kasszával való próbálkozást s miután menekülésre már nem volt idejük barrikádokat emeltek és felvették a harcot a csendőrökkel.

A hajnali órákig tartott a rablók és a csendőrök közötti fegyverharc. A hajnali órákban aztán a csendőrök erősítést kaptak és ennek a fedezete alatt rohamra akartak indulni a barrikád ellen, amely a rablóknak kellő védelmet nyújtott a golyók ellen. A rohamot azonban már nem várták meg a rablók.

Egyenként, észrevétlenül elosontak s mire a csendőrök rohamra indultak, már senkit sem kaptak a barrikád mögött.

Az elmenekült vakmerő banditák kézrekerítése érdekében most az egész környéket alarmirozták.

A védő szemébe mondta az ügyésznek, hogy verte a vádlottat

A bukaresti gyilkos ügyvéd pörének tárgyalása

Bukarest, október 20.

Nicolaescunak, a kettős gyilkossággal gyanúsított bukaresti ügyvédnek főtárgyalása befejezéshez közeledik. Az utolsó két napon a perbeszédnek kerültek sorra. Nicolaescu érdekeit több ügyvéd is képviselte. Különös érdeklődést Radu Rosettinek, az országhatárokon túl is ismert jogásznak felzólalása váltott ki.

Radu Rosetti beszéde elején Jorgának válaszolt, aki a Neamul Romanesc-ben élesen nekirugtatott azért, mert Radu Rosetti Nicolaescu védelmét vállalta. Rosetti kifejtette, hogy még a leggyűlöletesebb gyilkosnak is joga van a védelemre. Ennek alapján a világ legismertebb jogászai vállaltak hatalmas bűnügyekben szerepet Landrut, a hétszeres nőgyilkost, például Morro Ciaffieri védte (aki a Van der Lubbe-per párisi kiadását megrendezte.) Nozierest most Girraud képviseli, a francia ügyvédi kar egyik legelőkelőbb tagja Gorgulovnak, a francia köztársaság elnökének gyilkosát is egy híres, tekintélyes ügyvéd védte.

Rosetti egyébként Nicolaescu ártatlanságát bizonygatta, illetve, arra mutatott

rát, hogy a vádlott bűnössége erősen kétsős. A vizsgálat folyamán azért vallott, mert ütötték. Még a főügyész is verte.

A főügyész: Tudja bizonyítani?

Rosetti: Nincs mivel bizonyítanom. De ütötte. És Stancescu ügyész ur is verte. Csak Rosnoveanu vizsgálóbíró nem bántalmazta, mivel civilizált ember.

A főügyész: Kérem, elnök ur, vétesse ezt jegyzőkönyvbe.

Rosetti: Nem félek ettől. Engem nem félemlít meg... Ütötte. Ez az igazság.

Posetti után Suciu ügyvéd következett. A tárgyalást a késő éjszakai órákban árták.

Mussolini megharagudott Habsburg Ottóra

Milánó, október 20.

A Popolo d'Italia ma hosszabb cikkben támadja Ottót és az osztrák legitimistákat. A cikk megállapítja, hogy Ottó az osztrák közegekhez intézett leveleiben nem egyszer a fasiszmus ellen nyilatko-

zott és azt a hirt kürtöli világgá, hogy amennyiben Maria savoyai hercegnővénné el feleségül, hozományul Bozen tartományt kapja.

Ottó — mondja a lap — nem volna igazi Habsburg, ha megértené a fasiszmust. A mult maradéka ezeket a bűn agyvelőket még mindig zavarja. Ausztria azért is fasiszta lesz és Ottó ellenőre is az lesz. Nem egy, de ezer házasság sem tudja megakadályozni, hogy ez bekövetkezzék, mert 1918 november 14-én egyszer és mindenkorra, örökre ütött a Habsburgok órája.

A lap egyébként koholmányának minősíti azt a hirt, hogy az olasz király leányát Ottóhoz adják feleségül és azzal végzi cikkét, hogy: „Az olasz fasiszmus a Brenner-hágónál áll és ott is marad”.

Madgearu Párisban

Bukarest, október 20.

Madgearu pénzügyminiszter, amint esti telefonjelentésünk mondja, csütörtök estére kapott kihallgatást Bonnet francia pénzügyminisztertől. Daladier előtt valószínűleg pénteken jelentkezik.

Vannak olyan jelentések, amelyek szerint Madgearunak nem is volt célja tárgyalásokat kezdeni a külföldi hitelezők megbízottaival. Ő egyelőre csak a francia kormánytagokkal akart találkozni, hogy tájékozódjék és esetleg utbaigazításokat kapjon. Ha a keresett utbaigazításokat megkapja, hazajön, jelentést tesz a kormánynak s a külföldi hitelezőkkel csak azután kezdődnek meg a tanácskozások.

Feloszlatták a náci-gyanús bécsi diák-egyesületeket

Bécs, október 20.

Tegnap éjszaka több egyetemi diák-egyesületet feloszlattak. A rendőrség megállapította, hogy az akadémiai diákszövetség égisze alatt horogkeresztűs diákok tömörültek. A rendőrség éppen ezért az eddig legálisnak tartott akadémiai diákszövetségeket is feloszlatta.

Bécsben egyébként nagy rendőri készültség van, mert attól félnek, hogy az egyesületek feloszlátása miatt a diákok zavarogni kezdenek.

Ungváron is tilos a magyar nyelv

Ungvár, október 20.

Jelentettük, hogy az ungvári városi tanácsban, valószínűleg felsőbb utasításra, indítványt tettek a cseh tanácsosok, hogy a magyar nyelvet töröljék a használható nyelvek sorából. Ezt az indítványt annak idején a magyar-zsidó tanácsosok szavazataival a magyar tanácsstagok leszavazták. A polgármester erre megsemmisítette a szavazás eredményét s az indítványt újra napirendre tűzte.

Az új szavazást szerdán tartották meg és ezúttal olyan eredménnyel, amilyent a cseh kormányzás ki akart erősíteni. A magyar nyelv használatát 27 szavazattal 18 ellenében tiltották a tanácsból. Az indítvány mellett szavaztak a kommunista tanácsstagok és a magyar ellenzékiek is s a hivatalos álláspont csak így tudott a főnti arányban győzelmet aratni.

Tovább zajlik a német—francia „háború”

Franciaország nem akar Németországgal közvetlenül tárgyalni, de nem akarja a négyhatalmi egyeztetését sem

Sir Simon kihallgatáson volt a királynál és le akar mondani
A Saar-vidék problémájával és a szovjetbarátsággal operál Páris

London, október 20.

Az a vihar, amelyet Németországnak a Népszövetségből való kilépése okozott, még ma sem tilt el. Annyi az eredmény eddig, hogy — megbékélésre vannak már kilátások.

A hatalmak általában huzzák az időt, mert azt találják taktikusnak, ha az események maguktól érnek ki és azokat nem siettetik. Egyedül Angliában vannak lényegesebb események. Ezek az események Sir Simon külügyminiszter körül folynak. A külügyminiszternek nemcsak a hazai, hanem a külföldi sajtó is azt a szemrehányást teszi, hogy az ő merev magatartása az oka annak, hogy Németország erre a lépésre szánta el magát. Az angol kormány minisztertanácsa ezzel szemben passzívan viselkedik. A mai minisztertanács elhatározta, hogy nem tesz semmit és bevárja az események fejlődését. A sajtó nincs megelégedve ezzel az elintézésrel és azt követeli, hogy az előzményeket hozzák nyilvánosságra és általában az egész német kilépési ügynek további fejleményeiről a közvéleményt teljes őszinteséggel tájékoztassák.

Ma reggeli távirataink ezzel kapcsolatban azt jelentik, hogy a külügyminiszter, Sir Simon, ma reggel audiencián megjelent az angol király előtt. Ez az audiencia egészen szokatlan jelenség. Az angol király nem folyik bele a politikába és ha előtte miniszterek megjelennének, akkor nagyon súlyos lehet a helyzet. Ez a hírforrás úgy tudja, hogy ezen az audiencián Sir Simon lemondását is benyújtotta.

Az angol hivatalos sajtóirodák ezzel szemben a külügyminiszter lemondásáról szóló hírt táfolják.

MUSSOLINI MEG MINDIG A NÉGYHATALMI KIEGYENLÍTŐ SZEREPE MELLETT FOGLAL ALLÁST

Az olasz álláspont ma sem változott. Mussolini továbbra is azon az állásponton van, hogy Németországnak a Népszövetségből való kilépésének ügyét rendbe csak a négyhatalmi hozhatja. A négyhatalmi az egyedüli szerv, amely ebben az ügyben még nincs kompromittálva és így ennek a szervnek kell beszélni, hogy a hatalmakat egymással kibékítse és megteremtse végre a leszerelési békét is.

Magánforrások ma is változatlanul azt jelentik, hogy Mussolini a négyhatalmi direktórium összehívását kívánja és így akarja elérni, hogy Németország Angliával, Franciaországgal és Olaszországgal a tárgyaló asztal mellé leüljön.

Amit Daladier a kamara előtt elhallgatott. Ezekkel a tapogatózásokkal szemben vannak olyan jelentések is, amelyek már arról szólnak, hogy Franciaország és Németország közvetlenül tárgyalnak.

Sőt, a Liberté, jólétesült körökre hivatkozva azt írja, hogy

„ezek a tárgyalások már meg is indultak. Daladier miniszterelnök ezt elhallgatta keddi beszédében, mert nem akart az eseményeknek elébe vágni. Azonfelül a miniszterelnök helyesebbnek tartotta eltilkolni a tárgyalásokat, azért is, nehogy úgy tűnjék fel a dolog, mintha a francia—angol—amerikai politikai front meggyengült volna és Franciaország kényszerítve lenne a Németországgal való egyezkedésre.

Hivatalos jelentést a közvetlen német—francia tárgyalásokról még nem adtak ki.

Francia politikai körökben különben az az általános vélemény, hogy Daladier helyzete a keddi beszéd után megszilárdult. A francia sajtó ma már többet foglalkozik a költségvetéssel és a pénzügyekkel, mint a külpolitikával.

A német ügy Párisban ma már szinte befejezett. Párisban meg vannak győződve arról, hogy a közvetlen tárgyalások során valamilyen „talmi-béke” megint csak létrejön és éppen ezért az ügygel tovább foglalkozni nem érdemes.

A francia polgárnak a német kilépésnél is jobban fáj a költségvetés.

A tervezett elkészült és az nagyon szomorú képet mutat. 50.5 milliárd frankos kiadási előiránnyal szemben a bevétel csak 43.4 milliárd frank.

Komoly és nagy deficitről van tehát szó, amelyhez, ha a múlt évről jelentkezett hiányt is hozzávesszük, úgy a deficit 7.7 milliárd frank.

Nikkel pénzzel kísérletezik éppen ezért a francia kormány, az adóelőtörvények ellen akar, szigorúbban fellépni és megvonja azokat az adókedvezményeket, amelyeket eddig, — a míg Franciaországnak, mint államnak jól ment, — megadott.

A nagy német leszerelési kérdést Daladier nagy többséggel megusza. Az adó frontján azonban súlyos kellemetlenségei támadhatnak és előre félni kell attól, hogy a költségvetési deficit megbuktatja a jelenlegi kormányt.

MI A KIBÉKÜLÉS FRANCIA FELTÉTELE?

Ismételjük, csakis a költségvetés hatalmas deficitje izgatja ma már a francia sajtót. Egyedül a félhivatalos Temps foglalkozik még behatóbban a Németország kilépése folytatás előlított új helyzettel és megállapítja, hogy az ország nyugalommal tekinthet jövője elé. Megtett mindent, hogy a békét fenntarthatassák és elég „ereje” is van ahhoz, hogy a mai béke fennmaradjon. Bár biztos a maga erejében és szövetségesei hűségében, mégis hajlandó a németekkel békét kötni. Ennek a megegyezésnek azonban az a feltétele, hogy csak abban az esetben egyezik meg Német-

országgal, ha az egyezés feltételeit Franciaország valamennyi barátja és szövetségese elfogadja.

Külön francia—német megállapodásról tehát nem lehet szó. Németországnak meg kell állapodni a francia nagy politikai blokkal, mert Páris maga mellett akar a jövőben tudni mindenkit, abban az esetben, ha Németország ismét kívánna a Népszövetségből és megszakítani az európai államok közösségi szervezetének folytonosságát és egységét.

FRANCIAORSZÁG NEM AKAR TÁRGYALNI ÉS SZOVJETBARÁTSÁGAVAL FENYEGET

A fenti jelentésekkel ellentétben állanak a délutáni újabb értesülések, amelyek már nem beszélnek arról, hogy Németország és Franciaország közvetlen tárgyalások formájában akarnák a vitát eldönteni és élesen szembe helyezkedik a Mussolini elképzeléseivel, aki a kérdés megoldására a négyhatalmi direktóriumot akarja összehozni.

Ez a jelentés a francia külügyi bizottság mai ülésére támaszkodik és megállapítja, hogy a francia politikának ez a legtekintélyesebb bizottsága ellene fordult annak a tervnek, hogy Németország népszövetségi kilépése ügyében a négyhatalmi direktóriumot összehívják. Ezzel szemben a külügyi bizottság azt követeli, hogy a Népszövetség azonnal

Egy elbocsátott tanító revolvért rántott a temesvári tanfelügyelőre, majd a merénylet megghiusulása után elrohant és a villamos alá akarta vetni magát

Temesvár, október 20

Izgalmas, szomorú és nagyon jellemző eset, mondhatjuk úgy is, hogy dráma játszódott le a temesvári kerületi tanfelügyelősen.

A kerületi tanfelügyelő egyedül volt az irodájában, amikor hirtelen betoppant hozzá Isar Miklós, a lieblingi telepesiskola elbocsátott segédtanítója. Isar magából kikelt, az elkeseredéstől sápadtan követelte a tanfelügyelőt, hogy szerezzen neki állást, mert fiatal és nem akar éhenhalni. A tanfelügyelő elhárítónan vonogatta meg a vállát, mire

az elkeseredett ember hirtelen revolvért rántott.

Ilitescu tanfelügyelő nem vesztette el

a lélekjelenlétét, hanem rávetette magát a segédtanítóra és kicsavarta kezéből a fegyvert. Isar erre kirohant a szobából, majd az épületről is és

az utcán éppen arra haladó villamos elé akarta vetni magát.

A járókelőknek az utolsó pillanatban sikerült elrántaniuk a villamos elől az örvendő embert.

Közben Ilitescu telefonált a rendőrségre, ahonnan azonnal kiszállottak és őrizetbe vették a szerencsétlen embert. Isar a kihallgatáson könnyezve mondotta el,

hogy nem akarta ő megölni a tanfelügyelőt, hanem magával akart végezni, mert már nem bírja tovább a nyomorúságot és az élete reménytelenségét.

Most sem sikerült letárgyalni a hirhedt szilágynagyfalui Sem a vádlotta- kat, sem a tanukat nem lehet tárgyalásra kényszeríteni

Zilah, október 20.

A zilahi törvényszéknek csütörtökön kellett volna letárgyalnia azt a hirhedt „feketeszesz-bűnpert”, amely 1931 januárjában játszódott le Szilágynagyfaluban. Megdöbbentő és nagyon sötét ügy volt ez a nagyfalui „feketeszeszvizsgálat”. Annak idején hónapokig tartotta izgalomban az egész környéket s ha egyáltalán lehetett ilyesméről szó, hát még az illetékes hatóságokat is elképesztette és felháborította.

A bűnper anyaga szinte mesészerű, feketébb minden feketeszesz-ügynél, feketébb talán még a középkornál is, amelyben, állítólag, egyes történetírók szerint, történtek olyan esetek, mint ez a szilágynagyfalui.

Röviden, inkább az emlékezés felelevenítéséért: 1931 január 17-én a később

olyan nagy hirhedtségre szert tett feketeszesz-inspektor, Sava Cornél kiszállt Szilágynagyfaluban, a báró Bánffy-féle szeszgyárhoz. Kíséretében voltak Filimon komiszár, Cojocan és Padure monopolcselekedők. Éjjel érkezett meg, 11 óra körül, ez a kis, de elszánt csapat. Joguk volt erre az éjjeli kiszállásra, hiszen feketeszesz után vadásztak. Felverték a szeszgyárat, az igazgatót és az alkalmazottakat, aztán bezárták a kapukat és „hatalmukba vették a gyárat”. Pénz kellett volna nekik, nem kevés, hanem sok. Miután pedig pénzt a gyárban nem kaptak, formális megszállás alá vették az épületet s az igazgatót és az alkalmazottakat elkezdették kizsákmányolni.

Kerek egy hétig tartott a feketeszesz-inkvizíció. Január 17-től január 24-ig. Igaz, közben volt egy kis szünet is. A

vegye elő a Saar-vidék kérdésének tárgyalását.

Emellett a bizottságnak az a véleménye, hogy úgy Daladier, mint Paul Boncour továbbra is követeljük Genftől azt, hogy az tárgyalja a leszerelési kérdést. Amennyiben ez ellen Olaszország tiltakoznék és a négyhatalmi összehívásához ragaszkodnék, úgy Franciaország, — mondja a külügyi bizottság, — visszatér háborúelőtti politikai orientációjához és egyedül a kisántántra és Lengyelországra támaszkodik. Nem mulasztja el a külügyi bizottság kihangsúlyozni azt sem, hogy ha ebben a kérdésben Olaszország cserbenhagyja, sőt ellentáll, Franciaország kénytelen lesz új szövetségeseire, a Szovjetre is támaszkodni.

Ebből a jelentésből kitűnik, hogy Franciaország Németország sakkbantartására hirtelen előkapta a Saar-medence kérdését, míg Olaszországot azzal fenyegeti meg, hogy ha érdekei úgy kívánják, a Szovjetet is belevonja az európai politikába.

MONOPOLIZÁLNI KELL A FEGYVERGYÁRTÁST

A külügyi bizottsággal egyidejűleg a francia pénzügyi bizottság is ülésezett és ezen Leon Blum azzal a javaslattal állt elő, hogy a francia fegyvergyártást monopolizálni kellene. A javaslat nagyon kellemetlenül érintette a pénzügyi bizottság kormánypárti tagjait és ezért már Blum beszéde közben telefonon az ülésterembe kérték Daladiert. Mire Blum befejezte beszédét, a miniszterelnök már meg is jelent. Elmondotta, hogy ellene van a fegyvergyártás monopolizálásának, mert az milliárdokba kerül, de különben is, — mondotta, — nem célszerű egy olyan iparágat monopolizálni, amely — visszafelé fordítható.

Daladier beszéde ellenére is a bizottság állást foglalt a fegyvergyártás monopolizálása mellett, majd hosszabb vita után megtörténik a szavazás és 16:12 arányban elutasítják Leon Blum javaslatát.

Daladiert az indítvány a legkényesebb helyzetbe hozta. Elképzelhetetlen kihatásai lettek volna annak, ha a fegyvergyártást kiveszik a francia nagytőke kezéből és államosítják. Mindenesetre jellemző a helyzetre a szociáldemokraták taktikája. Így akartak rámutatni arra, hogy a fegyverkezésre nemcsak Franciaország biztonságának, hanem a francia nagytőkének is nagy szüksége van.

kintlevők ugyanis hírt vették a gyárban folyó garázdálkodásnak és telefonáltak a főügyésznek. Az ki is szállt és „felmentette” az ostromlott szeszgyárat. Mire azonban autójával visszaért Zilahra, Sava Cornél és társai már újra összefogdoszták a gyár menekülő embereit. Mindenáron pénz kellett volna nekik s ennek érdekében még azt is megtették, hogy az egyik igazgatót autóra ültették s utnak indították azzal, hogy „délre huzzon pénzt, különben baj lesz”. Pénz azonban nem került, mire újra kezdték a kizsákmányolást s most már annyit szerettek volna legalább elérni, hogy a gyár igazgatói jegyzőkönyveket irjanak alá, amelyek szerint rajtakapták őket a feketeszeszgyártáson.

Ez a kísérletük aztán részben sikerült is, mire egyheti szórakozás után végre kivonultak a gyárból.

A vizsgálat megindult a feljelentésre, hogy azonban milyen gyorsan haladt előre a hivatalos uton, azt mutatja az is, hogy

csak most kerülhetett volna sor az első érdemleges tárgyalásra.

És most is csak kerülhetett volna, mert részben a vádlottak, részben a tanuk — köztük egy pénzügyminisztériumi vezértanfelügyelő — egyszerűen hiányoztak. Pedig elővezetési parancs volt kibocsátva ellenük, néha azonban a rendőrségek sem veszik nagyon komolyan az elővezetési parancsokat.

A bíróság az adott esetben nem tehetett mást, mint megállapította a tényt s aztán — úgy, amint azt a vonatkozó törvényszakaszok előírják — megtette az intézkedéseket arra, hogy a vádlottakat és tanukat esetleg letartóztatásokkal vegye rá a következő tárgyaláson való megjelenésre.

Uj rend a nagyváradi városházán

Nagypárad, október 20.

Egy Gergely polgármester rendeletet bocsátott ki, amely szerint a városházán mártól kezdve a hivatalos órák reggel fél nyolctól déli félkettő óráig lesznek. A polgármester azzal indokolja intézkedését, hogy a város fűtő- és világító-anyagokban rengeteget fog megspórolni, ha csak délelőtt dolgoznak a tisztviselők. A polgármester rendeletét jóváhagyás céljából felterjesztette a belügyminisztériumba.

Náciosztrom egy kaszánya ellen

Salzburg, október 20.

Hat nemzetiszocialista, revolverekkel felvértezve, tegnap este megtámadott egy menházat, amely jelenleg az osztrák védőhad-sereg kaszányául szolgál. Az ott tartózkodó katonák és hitleristák között tüzharc fejlődött ki. Egy katona a jobblábán, egy nemzetiszocialista pedig a hónalján sebesült meg.

A náci egyideig magukkal cipelték sebesültjüket, majd cserbenhagyták, hogy könnyebben menekülhessenek. Az osztrák hatóságok elfogták a sebesültet, akinek neve Reidelberg. Megnevezte merénylő társait is, akiket azonban már nem lehetett elfogni, mert átmenekültek a bajor határon. Hír szerint nem németországi, hanem osztrák hitleristákról van szó.

Viharos jelenetek a belgrádi képviselő- házban

Belgrád, október 20.

A belgrádi szűkecsinában viharos jelenetek játszódtak le a legutóbbi választásokkal kapcsolatban. Az ellenzéki pártok keményen támadták a kormányt az elkövetett választási visszaélések miatt. Mikics horvát képviselő kijelentette, hogy a hatóságok egyenes utasítást kaptak a belügyminisztériumtól, hogy a választási eredményeket, szükség esetén, a kormánypárt javára hamisítsák meg.

Lazic belügyminiszter tagadja, hogy bármilyen utasítást adott volna ki a választási eredmények korrigálására vonatkozólag. A horvát képviselő erre bizonyítékokat kezd felsorolni, mire nagy zaj támadt és ennek az ürügye alatt az elnök megvonja tőle a szót.

A harcot most már Keseljevic ellenzéki képviselő akarja tovább folytatni, de neki sem sikerül. Ő is bizonyítékokra hivatkozik, mire az elnök az újabb zajra való hivatkozással, felfüggeszti az ülést.

A kormány erőszakos fellépése nagy elkeseredést váltott ki az ellenzéki pártok körében. A horvát képviselők állítólag elhatározták, hogy nem engednek a terrorizmus felépítésnek s még keményebb harcot kezdenek.

Önálló társadalom- biztosító intézetet kap a Székelyföld

Csikszereda, október 20

Röviden jeleztük, hogy D. R. Joanişescu munkaügyi miniszter kedden váratlanul Csikszeredára érkezett. A látogatásáról a hatóságok is a legutolsó percben értesültek. A miniszter mindössze egy óra hosszat tartózkodott Csikszeredán. Meglátogatta a prefekturát, ahol dr. Teju Anrél megyei prefektus fogadta, majd a kórház után érdeklődött, ahol az orvosok feltárták, hogy a közegészségügyi szempontból annyira fontos intézménynek még kötszerei sincsenek s a legcélszerűbb kelleket is nélkülöznie kell, hogy meg tudja tartani a szerepét nem tudja betölteni.

A miniszter ígéretet tett, hogy a lehető legrövidebb időn belül intézkedik a türethetetlen állapotok megszüntetése érdekében.

Ezután dr. Teju Anrél és más hatósági előkelőségek kíséretében a helyi társadalombiztosító intézet fiókját kereste fel. Ezt az alkalmat a törvénytelenül elbocsátott munkásbiztosító pénztári tisztviselők arra használták fel, hogy sérelmükre felhívják Joanişescu miniszter figyelmét.

A miniszter megdöbbenve hallgatta végig a több évtizedes szolgálati idővel rendelkező emberek panaszeit és megígérte, hogy ügyüket a lehető leggyorsabban bevizsgálja és visszahelyezésük érdekében mindent elkövet.

A hivatalos közegek dr. Teju Anrél megyei prefektussal és Maniţiu pénztári igazgatóval az élen előadták azt a kellemtelen helyzetet, melybe Csikvármegye került a betegségyező pénztár léépítése következtében. Komoly statisztikai adatokkal bizonyították be, hogy a Székelyföldnek csikszeredai székhellyel önálló társadalombiztosító intézetre van szüksége.

A miniszter a hallottak alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy az annyit hangoztatott kérés jogos és megigérte, hogy dr. Teju prefektus ilyenirányú előterjesztésére megszervezi a székelyföldi önálló társadalombiztosító intézetet.

Csikszeredáról a miniszter, a prefektus és más hivatalos előkelőségek kíséretében Comăneştiure utazott, ahol a „Concordia” közsébbánya munkásainak panaszeit hallgatta meg, akik munkaadójuk ellen panaszkodtak. Értesüléseink szerint, Joanişescu miniszter ezt a kérést is, nyomban a helyszínen, közmegegyezésre intézte el.

Borzalmas rablógyilkosság a Temesmegyei Vinga községben

Az áldozat 14 éves leányunokája kénytelen volt végignézni nagyanja meggyilkolását

Temesvár, október 20

Kegyetlen rablógyilkosság tartja izgalomban a Temesvár közelében fekvő Vinga község lakosságát.

Csütörtökre virradó éjszaka Nedelov Katalin 60 éves özvegyasszony házába két férfi állított be és pénzt követelt. Nedelov Katalin rémülten hangoztatta, hogy nincs semmi pénze a háznál, a támadók azonban nem hittek neki s fojtogatni kezdték, hogy adja a pénzt. A dulakodás zajára felébredt az öregasszony 14 éves unokája is, aki állandóan nála lakott. A gyermek sikoltozására a támadók egyike őt is fojtogatni kezdte Szerencsére a leányka rémületében el-

ajult. Támadója azt hitte, hogy halott s többet nem törődött vele. Közben társa az öregasszonnyal végzett s aztán felforgatták az egész házat a keresett pénz után, de mindössze csak ötszáz lejrt találtak, amit az öregasszony kölcsön kért, hogy egy régebbi adósságát kifizesse.

Fosztogatás közben a leányka magához tért, de nem mert mozdulni sem, mert attól tartott, hogy újra megtámadják. A rablógyilkosok távozása után aztán sikoltozásával felverte a szomszédokat, de már későn, mert a tettesek nyomtalanul eltűntek. A csendőrség most a hatálfelvételeket kiállt gyermekleány vallomása alapján igyekszik a tettesek nyomára jutni.

Ankarában szóváltás keletkezett Titulescu és a bolgár követ között

Gömbös már Konstantinápolyban van

Ankara, október 20

Az ankarai eseményekről is érdekes jelentések érkeztek ma. A legérdekesebb kétségtelenül az a beszámoló, amely elmondja, hogy

Titulescu és az ankarai bolgár követ között szóváltás keletkezett.

Ennek a konfliktusnak részletei még ismeretlenek. Mindössze annyit jelentenek, hogy Titulescu tárgyalásai során nagyon dicsőreleg nyilatkozott a Népszövetség munkájáról, amellyel szemben a bolgár követ kikelt a népszövetségi politika ellen.

Titulescu azzal intette le a követet, hogy Bulgária nem viselhet háborút, tehát csak a Népszövetségben bízhatik és emlékeztette a követet arra, hogy az általa lebecsült Népszövetség pénzügyi támogatásban is részesítette Bulgáriát, amit az országnak elfelejteni nem szabad.

Arról, hogy a szóváltásnak folytatása lett volna, egyelőre jelentésünk még nincs.

GÖMBÖS MEGÉRKEZETT KONSTANTINÁPOLYBA

Idetartozik az az isztambuli jelentés is, amely szerint Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán külügy-

miniszter csütörtökön délelőtt fél 11 órakor Konstantinápolyba érkeztek. A pályaudvaron a török kormány képviselői ünnepélyes fogadtatásban részesítették a magyar vendégeket. A fogadtatás után Gömbös Konstantinápolyban udvariassági látogatásokat tett, melyek valószínűleg a délutáni órákig tartottak.

Gömbös és kísérete csütörtökön délután utazott el Haydabasából Ankarába.

SZALONKOCSIK TALÁLKOZÁSA

Késő esti jelentések szerint a konstantinápolyi hivatalos Gömbös fogadtatásnak külön érdekessége is volt. A pályaudvaron — mint most jelentik — megjelent Jankovics jugoszlávai követ is, Gömböst Belgrádban nem fogadták hivatalosan, de Konstantinápolyban má: ott volt a jugoszláv követ és ezt politikai körökben már jó előjelenek tekintik.

Egyébként az ut folyamán még egy érdekes találkozás történt.

Titulescu és Gömbös szalonkocsi találtakoztak, de a két államférfiu nem.

A két szalonkocsi a török-bolgár határon Svilengrádban keresztezte egymást éjszaka félegy órakor, de az államférfiak nem beszéltek, mert mind a kettő aludt.

Rablógyilkosok egy Kolozsvár melletti tanyán

A kolozsvári menők nem mehetek a sebesült segítségére, mert felek óta nincs autójuk

Kolozsvár, október 20.

Kolozsvár városától mintegy két kilométernyire az ugynevezett Feleki nágó közepén, a kilences számú tanyán, borzalmas rablógyilkosság történt csütörtökre virradó éjszaka. A tanya gazdája Nicoara Pavel 50 év körüli földmives, valamint felesége és menyje este korán lefeküdtek. Féltenegykor valaki erőlyesen megzörgette az ablakot. A gazda felébredt és kikiáltott:

— Kik vagytok?

A zörgetők azt felelték, hogy Felek községből valók és a csendőrök elől menekülnek, mert azok üldözik őket. Kérték, hogy a gazda eressze be és rejtse el őket.

Nicoara Pavel nem engedett a kérésnek, hanem azt felelte, hogy menjenek tovább, mert ő nem ad menedéket olyanoknak, akiket a csendőrök üldöznek.

A banditák erre — hárman voltak — kifeszítették az ajtót és berohantak a házba.

Nicoara lámpát akart gyújtani, de már nem volt ideje. A banditák rárohantak és fojtogatni kezdték őt és mellette fekvő feleségét is. Pénzt követeltek tőlük.

A gazda menyje a szomszédházban aludt egyedül. Amikor hallotta, hogy miről van szó, az ablakon keresztül kimenekült és segítségért akart szaladni a leg-

közelebbi tanyára, amely körülbelül kétszáz méternyire lehetett.

Alig lépett azonban néhányat, két sötét alak állotta el az útját és mert segítségért kezdett kiáltani, az egyik egy doronggal leütötte.

Közben a házban „dolgozó” három bandita ártalmatlanná tette a két öregot és így megkezdődött a fosztogatás. Az egész házat feldúlták, még a tornácra levő szekrényt és a szalmazsákokat is kikuktatták. Pénzt sehol sem találtak és erre megelégedtek egy bödön turóval és apróbb ruhaneműekkel. Érdekes, hogy a gazda zsebében kétezer lej volt. Ezt azonban nem vették el, miután nem is merték, hogy az öreg magánál tartja a pénzt.

A fosztogatás nem járt minden zaj nélkül és így a szomszédok is felébredtek. Mire azonban felszedelőzködtek és segítségül jöttek, a rablók már elmenekültek. A leüjtött asszony még élt. A szomszédok bevitték a házba és lefektették a konyha földjére.

Közben, különös véletlen folytán, a rendőrség is értesült már a rablótámadásról Russ Vasile mechanikus ugyanis, aki ésgora az öreg Nicoaranak és náluk lakik tizenegy órakor kerékpáron ment haza. A kapu előtt meghallotta a zajt és a rablók szóváltásából értesült, hogy miről van szó. Nyomban visszafordult, hogy

értesítse a városi rendőrséget. Utközben találkozott a györgyalvi csendőrmesterrel, aki ugyancsak kerékpáron jött vele szemben. A csendőrmester megszólította, hogy miért nincs lámpa a gépén. Russ azonban tovább rohant és csak annyit kiáltott, hogy az őrmester siessen előre tovább, mert jobb felől, az ut mellet, nagy baj van. Az őrmester nem értette, hogy mit mond a siető fiatalember és ezért üldözőbe vette a lámpa miatt. Bent a városban, a román Opera előtt utol is érte. Itt aztán Russ elmondotta, hogy mit látott és hallott kiinn a tanyán. A csendőrmester azonnal a telefonhőz rohant és felcsengette a központi rendőrséget, ahol dr. Kozma teljesített szolgálatot.

A rendőrkomszár viszont a mentőket csengette fel, azok azonban kijelentették, hogy nem mehetnek, mert már hetek óta nincs autójuk.

Igy aztán Kozma dr. egy detektiv kíséretében szállított ki a tanyára. Ők ketten szállították be a fiatalasszonyt a Vöröskereszt-kórházba, ahol

az asszony pár perc múlva kiszorodott.

Csak ezután vette kezdetét a nyomozás. Először Nicoara Pavelt hallgatták ki, aki kijelentette, hogy ismeri a tetteseket.

Közöttük volt a szolgája is, akit három héttel ezelőtt elkergettek.

A megadott nyomon a rendőrség hamar eredményt ért el. A délelőtti órákban már sikerült letartóztatni négy cigányt, akik ugyan tagadnak, de annyi bizonyíték van ellenük, hogy a rendőrség bizonyosnak látja bűnösségüket.

Hidverés

Röviden jeleztük már, hogy a megnagyobodott B. L.-ban egy teljesen újszerű kísérettel ajándékozzuk meg olvasóinkat. Régebben és sokszor hangoztattuk, hogy a kisebbségi sorsban az újságnak a hírszolgálati tevékenységén kívül is vannak rendkívül fontos feladatai. Az újság szükségszerűen a kezdeményező, támogató, ébrentartó erő egy olyan közösségben, amely magára hagyva, sokszor keservesen nélkülözi azt a felsőbb erőt, amely az uralkodó nép gazdasági és kulturális megmozdulásai számára mindig rendelkezésre áll.

A B. L. mindig fokozott kedvvel és lendülettel teljesítette ezt a feladatát és legújabb próbálkozásunk ennek a missziónak további kiépítését és még alaposabb teljesítését jelenti.

Az erdélyi kisebbségi magyarságnak politikai szervezeten kívül nincsen olyan átfogó társadalmi és kulturális organizációja, amelynek keretein belül mód és lehetőség adódna különböző népi törekvések: a jótékonyk, szociális, sőt gazdasági funkciók egységes kialakítására és irányítására. Nem tarthatunk gondolattermelő összefüggéseket, a szó közvetlenségén keresztül nem cserélhetünk eszméket és nem formálhatunk valószínű okos indítványokat, szegények vagyunk, szarnyszegettek vagyunk.

Egy kicsit ezt a nagy hiányt akarjuk pótolni. A B. L. minden számában egy-egy város, vagy vidék fotográfiáját adjuk.

Minden hónapban sor kerül egyszer-kétszer minden városra, minden város magyarságának különleges életére. A máramarosszegedi kulturális és jótékonyk szervezetek tudni fogják, hogy mi készül Dicsőszentmártonban. A zilahi magyarságot informálni fogjuk arról, hogy Székelyudvarhelyen milyen város politikai akcióban vesz részt az ottani magyarság. Események, tervek, készülődések és programok, amelyek a szó köznapi értelmében nem lapszenzációk, de amelyek mégis döntő összefüggésben vannak az életünkkel, ezek kerülnek majd érdekes zsurnalisztikai felszerelésben az őssmagyarság elé. Új fajta hidépítés lesz ez, olímpillérekre rakjuk az új síneket, amelyeken városoktól városokig szaladhatnak a lélekvonatok. Beszélni fogunk emberekről, akik kis körzetben vívják hősi harcaikat, de akiknek az egész erdélyi magyarság hálával tartozik.

Hidai verünk, amelyen keresztül átjárhatunk egymáshoz a nagy leromlásban, vigaszt és támogatást.

Egyelőre nem startoltak a lengyel repülők

Bukarest, október 20.

A lengyel repülőraj, amely csütörtök reggelre tervezte vissza indulását Bukarestből, egyelőre nem indult el. mivel a meteorológiai intézet azt jelentette, hogy észak-Moldovában rendkívül rossz idő várható és így utjuk veszélyeztetve lenne volna. A lengyel repülők teljesen készen vannak és csak a kedvező időt várják az indulásra.

A kerületi szaktanács elvitatja Bagoly Jánostól a jogot, hogy a munkásság nevében beszéljen

Sulyos konfliktus a munkakamara elnöke és a brassói szakszervezeti tanács között

Brassó, október 20.

Néhány nappal ezelőtt Brassóban járt Joa-nitescu munkaügyi miniszter, akinek jelenlé-tében ünnepélyes keretek között felavatták a derestyeni tanoncotthont. A felavató ün-nepségen Bagoly János, a munkakamara el-nöke is felszólalt. Bagoly János nemcsak a munkakamara, hanem a munkásság nevében is beszélt és meleg dicséretben részesítette azokat, akik a tanoncotthon felépítése terén tevékenykedtek.

Azon, hogy Bagoly János a munkásság nevében beszélt, senki sem lepődött meg, mert hiszen köztudomású, hogy Bagoly János évek óta egyik legaktívabb tagja a brassói munkásmozgalomnak, tagja a szociáldemok-rata pártjának, a szakszervezetek és mint munkás került a brassói munkakamara élére.

Ilyen körülmények között az összes mun-kás és munkaadói rétegekben érthető szenzá-cióst kelthet az a nyilatkozat, amelyet a bras-sói kerületi szakszervezeti tanácstól kapott

ma lapunk szerkesztősége. A nyilatkozat a következőképp hangzik:

A brassói kerületi szakszervezeti ta-nácsnak, mint Brassó és a környékén működő munkásszervezetek legfőbb fóru-mának nevében közöljük az alábbiakat:

A brassói iparostanoncotthon felavató-sáról hozott nb. tudósításuk szerint Ba-goly János a munkástársadalom nevében tolmácsolta köszönetét az illetékes urak-nak. Kijelentjük, hogy munkásszerveze-teink, mint a brassói társadalom jelen-tős tényezői, a nevezett ünnepségeken magukat senkivel sem képviselettek. No-ha a szervezetek elnökei hivatalos meg-hívót kaptak, naprendre tért-k fölötté, azzal, hogy az öntudatos munkásságnak minden hivatalból megrendezett ünnep-séghez semmi köze sem lehet. A mi mozgalmunk nehéz küzdelmekben, de nem könnyű ünnepekből merül ki.

Bagoly János tehát minden valószínű-ség szerint a munkakamara nevében fe-jezhette ki köszönetét, de semmiesetre sem annak a „munkástársadalomnak“ megbízásából, amelyhez az öntudatos szervezett munkásságnak is van valami köze. Kerekes elnök és Cárstocea titkár.

A nyilatkozat, amelyet hitelesség kedvéért pecséttel is elláttak, valamint annak hangja azt mutatja, hogy Bagoly Jánost a kerületi szakszervezeti tanács, amely valóban legma-gasabb fóruma a hivatalos munkásszerveze-teknek, minden további nélkül megtagadja. Bagoly Jánost, a munkakamara elnökét, aki — mint mondtuk, — szintén munkás és mint ilyen került a munkakamara élére.

A másik érdekes része a nyilatkozatnak az, hogy a brassói munkásszervezetek hivatalosan bojkottálták az alapjában véve munkásintéz-ménynek számító tanoncotthont. Hogy miért, azt egyelőre nem tudhatjuk.

szédet Feltes György mellett. Egészen más színt világít meg a dolognak.

— Hát lehet az, — mondja —, hogy én Feltes György, felbujtó, saját kalapácsot, saját zsákot adtam a gyilkosnak és saját kertemben temessem el az áldo-zatot? — Bizonyíték, bizonyíték után, egymás után dőlnek meg az ellenkező ál-lítások.

BIZONYTALANSÁG, KÉT-
KEDÉS, FÉLELEM

fog el mindenkit, ahogy visszavonulnak itéletre a bírák. Klutsch apja — ősz — piros csernyős, fekete ruhás ember jár, kel a fia tőri a kezét, Feltes hívós és magas, asszonyok sirnak, szipognak.

É-LET-FOGY-TIG-LA-NI
FEGY-HÁZ-RA ITÉL-TUK!

Seid elnök lassan-lassan felolvassa az ítéletet.

A bíróság előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság bűntettében találta bűnösnek Klutsch Györgyöt és ezért életfogytiglani fegyházra, políti-kai jogainak 10 évi elvesztésére és há-romszázhatvan lej kártérítésre ítélte. Feltes Györgyöt a bíróság felmentette — Ügyész ur — fordul az elnök az ügyészhez.

— Az első számú vádlott ítéletében megnyugszom, de a második vádlott, Fel-tes György felmentése ellen felebbezek. Klutsch védője is felebbez. Suciú Áron dr. megköszöni védenő felmentését.

Klutsch György. Foglalkozása: élet-fogytiglanig elítelt. Rettenetesen fehér. Hátrakötik a kezét. Az emberek haza-mennek ebédelni.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a prázsmári gyilkost,

aki volt házigazdáját felbujtással vádolta

Izgalmas tárgyalás a brassói törvényszéken

Brassó, október 20.

Nem nyugszik az élet

Ezerkilencszázharminchárom május havának egyik napján kipirult falusi futott be a prázsmári csendőrpősztra.

— Főnök ur, halott ember, találtak a falu végén. Jöjjen velem, elviszem oda! A halottból csontok maradtak csak meg, zsákban volt az embermaradék, téglák alatt, egy hosszú kert végén. A kopó-nyán három ütés helye. — Gyilkosság.

Ki az áldozat? Kérdeik egymástól, a fa-luból senki sem hiányzik. Ki lehet, kér-dik egymástól az emberek és megindul a gyanú. Kié a zsák? A zsákon tintace-ruzával írott számok. Jelentkeznek valaki. — Én irtam a számot a zsákra. — Mi-ért? Krumplit vettem és megszámláltam a zsákokat. Kitalálta a krumplit? Töb-bek között kimondja: Feltes György. Ké a kert, ahol a hullát megtalálták — kérdezi a nyomozás vezetője: Feltes György. Házkutatás Feltesnél. Nem tu-dok semmit. Feltes! A kert végén volt a halott elásva, a maga zsákjában volt! Nem tudok semmit csendőrmester ur.

Az első nyom

— Örmester ur eszembe jutott valaki! Lakott nálam az illető, de eltűnt egy pár hónapja tőlünk. Ki az? Klutsch György. — Keresik Klutshot. Prázsmáron nincs. A közeli falvakban nem találják. Egyszer valaki azt mon-dja, Brassó. Brassóba jönnek. A Schiel-gyárban keresik: nincs. Egyszer valaki jó nyomot mutat. Házipítésnél dolgozik Klutsch. Megtalálják. Klutsch elszápad, megtáncorodik.

— Tudod, miért jöttünk?
— Tudom.
— Te ölted meg?
— Én öltem meg.

Gyilkosság 400 lejért

— Este jöttem haza az uton, a munká-ból. Találkoztam Csiki András tatrángi ismerősömmel. Együtt mentünk tovább. Bementünk a közösi kocsmába. Egy li-ter bort ittunk. Csiki fizetett. Láttam százasok vannak nála. Négy vagy öt darab. Együtt mentünk tovább. Csiki-nek nem volt hol aludni. Gyere velem. Feltesnél laktam azelőtt.

Az első ellentmondás.

Felmentünk Feltes csürébe. A szalma közé feküdtünk. Csiki elaludt. Mélyen aludt. Nagy ember volt, erős. Kalapács-al ölt meg. Hanyat feküdt és há-romszor a szeme közé ütöttem. Meghalt. Levélkötöttem. Elvettem a pénzt. El a ruháját. Ingben maradt Csiki András. Zsákba tettem. Levittem, cipeltem, elás-tam. Brassóba jöttem. — Segített valaki?

— Kérde az örmester. — Senki, örmester ur. — Egyedül csináltad? — Egyedül örmester ur. De másnap a helyszíni szem-lénél, már gyanúsít. Nem voltam egye-dül. Feltes György biztatott. Ő adta a kalapácsot. Mondtam neki, idejöttünk aludni, én, meg egy Csiki András nevezetű. Van-e pénze, te? — kérdezte Fel-tes. — Vagy ötszáz leje van. — Akkor meg kell ölni. Ő adta a kalapácsot. Ő a zsákot. Ketten mentünk fel a padlásra. Én sújtottam le a kalapácsal. Együtt vetkeztettük le.

OTT A HALOTT FELETT...

Lehúztuk a ruhát. Elvettük a pénzt. És ott a halott felett elosztottuk a pénzt. 200-at kapott Feltes, 200-at kaptam én. Aztán elástuk és én elmezekültem. — Mikor volt a gyilkosság? 1932 novembe-rében, a napot nem tudom, úgy hiszem, kedd éjjel. — Feltes tagad. Nem igaz. Klutsch fenntartja a vallomását. A viz-s

Szemébe mondja, hogy gyilkolt...

— Klutsch, hallja mit mond Feltes?
— Hazudik.
— Klutsch György, mondja a szemébe Feltes Györgynek, hogy ő gyilkolta meg 1932 novemberében Csiki Andrást.
Klutsch habozik.
— Klutsch, mondja a szemébe.
— Igenis, Feltes, maga ölte meg Csiki Andrást. Azért ölte meg, mert tudta, hogy pénze van. Azt mondta nekem, vállalom a gyilkosságot és nem kapok többet két és fél évnél és ad tizenötezer lejt, ha kiszabadulok.
Feltes: Hazudik! Hazudik, aljas, pi-szok, nem igaz!

gálóbíró előtt újra azt vallja: egyedül ölt.

Igy gördülnek az események

A prázsmári titokzatos rablógyilkos-ság történetét a brassói törvényszék előtt a II. szekció Seid-Baiulescu tanácsa előtt, így idézi fel az élet. A vádlott Klutsch György, 26 éves. Törpe, hátizmai kiütök a kabátot. Bikanyak. Széles csontu arc, ijedt, torz alak, most már tagad.

— Nem öltem. Feltes ölt. Ő a gyilkos. Nem tudok semmit, ártatlan vagyok. Őt ítélik el.

Elnök figyelmezteti: Az előbbi kihall-gatások alkalmával bevallotta, hogy ölt.

— Azt azért tettem, mert Feltes György azt mondta, két és fél évet kapok, többet semmi esetre sem és ha kiszabadulok, ad tizenötezer lejt.

Elnök: Jöjjen be Feltes! Feltes mit tud a gyilkosságról?

— Nem öltem. Nem segitettem neki. Ártatlan vagyok.

Elnök (Felteshez): Tehát nem ölt.

— Nem öltem.
— Ki ölte meg?
— Nem tudom.
— Klutsch ölte meg?
— Nem tudom.
— Klutsch azt mondja, maga ölt!
— Nem igaz, hazudik.
— Kié volt a zsák, amiben a halott volt?

— Enyém.
— Kié volt a kalapács?
— Az is az enyém.
Elnök: Köszönöm, egyelőre elég.

Tanuk

Koronatanu. Moldovan György örmes-ter elmondja, hogy Klutsch bevallotta, a gyilkosságot. Ő vezette végig a nyomo-zást. Ő találta meg a zsákot a hullával. Vallomása fényt derít a gyilkosságra. El-mondja, hogy Klutsch a helyszíni szem-lén aprólékosan elmesélte, hogyan ölte meg Csiki Andrást. Megesketik. Klutsch György fölött Moldovan örmester ki-mondta az ítéletet. Új tanuk. Jegyző, soffór. Klutsch bevallotta a gyilkosságot. Kihallgatják Feltes György feleségét. Egész éjjel mellettem feküdt az uram. Nem volt kinn egy pillanatra sem. Lát-tam Klutshot véres inget mosni. Még ta-nuk, aztán

A VÁDBESZÉD

következik. Virgil Ionescu ügyész előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkos-sággal vádolja Klutsch Györgyöt és bün-részséggel Feltes Györgyöt.

KLUTSCH VÉDŐJE

dr. Cheris Alois példázódik, ő maga sem látja tisztán az ügyet. Be akarja mártá-ni Feltest. Védencének jó szíve volt és azért 15 ezer lejért magára vállalta a gyilkosságot. Feltes bujtatta fel, ő a bü-nös. Aztán

SUCIU ARON DR.

tart hatalmasan szép, jogilag hibátlanul felépitett, az igazság által telített védőbe-

Segélyosztás a brassói rendőrségen

Brassó, október 20

Amint annakidején megírtuk, augusz-tus 23-án a bukaresti Nemzeti Színház művészei estélyt rendeztek Brassóban. Az estélynek az a körülmény adott kü-lönös jelentőséget, hogy a művészek az előadás bevételének felét a brassói rend-őrségnek ajándékozták, hogy a pénzt a rendőrlégység felségélyezésére fordít-sák.

A művészek a rendőrség embereivel végig járták az egész várost és jegyeket helyeztek el. Az akció szépen is sikerült és a város lakossága megmutatta, hogy kész áldozni nemesebb célokra. Az Astra mozgó termében tartott előadás teljes bevétel 51 ezer lej volt, amely öszeg-ből 20 ezer ötszáz lejt a brassói rendő-rség vezetői kezébe is kaptak.

Az elszámolások megejtése után a pénz felhasználására csak most került sor. Voina ezredes rendőrkésztor, vala-mint Crăciun rendőrigazgató közös meg-állapodással 1177 méter vásznat vettek különböző brassói kereskedőktől, akik a jótékony célra való tekintettel rendkívül olcsó áron adták az árut.

Október tizedikén történt meg az adományok ünnepélyes kiosztása. A vásznat a közrendőrök között szétosztot-ták úgy, hogy a rendőrök minden gyerek után hét méter vásznat kaptak, a fenn-maradó pénzből pedig a szegényebbek-nek pénzbeli segélyt is adtak. A segély-akció élén Gontean Aurél, a brassói közrendőrök parancsnoka állott.

HIRDETMÉNY

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy október 21-én, szombaton d. u. 4 óra-kor önkéntes árverésen el fogunk adni a legtöbbet ígérőnek, hírneves helyi és külföldi festőművészek kiváló, 64 drb. festményét. A képeket a Weiss Mihály-utca 19 szám alatti üzlethelyiségben le-het megtekinteni. Az árverés ugyanott lesz megtartva.

Amennyiben a képek 21-én el nem adatnak, úgy az önkéntes árverést 23. és 24-én d. u. 4 órakor ugyanott folytatjuk.

Birou de Comision

MOLNÁR-JOVITZA

Rádiósok könyve

A rádió elméleti és gyakorlati ismertetése. Legújabb ez évi kiadás, 373 ábrával.

ÁRA 144.— LEI

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

A moziban is ünneplik Gáll Lajost, a kétszeres marathoni bajnokot

Nemcsak Brassó városának, de az egész román sportéletnek egyik legkimagaslóbb figurája Gáll Lajos, aki, mint ismeretes, az utóbbi évek olimpiai játékaiban kétszeres marathoni bajnok. A kiváló brassói atléta tiszteletére, az iránta megnyilvánuló szimpátia hatása alatt már nemcsak a sportpályán, de a moziban is ünnepeket rendeznek. A Lux-mozgó, az Athénból, diadalmos győzelmekkel nemrég visszatért Gáll Lajos érdemeinek elismerésére, sportünnepeket rendez: megszerezte az utóbbi évek legnagyobb sportfilmjét, a „Maratoni bajnokot”, a melynek premierje ma, pénteken van. A premier eseménye Brassó sportéletének, a mennyiben a Lux-mozgó igazgatóságának felkérésére este 7 és 9 órakor Gáll személyesen bemutatkozik a közönségnek, az utolsó előadás pedig ünnepléses keretek között átveszi azt a serleget, amelyet a mozgó igazgatósága ajánlott fel Brassó olimpiai bajnokának.

Tekézősport

A kolozsvári bajnoki versenyek állása: Herkules 329, Amatőr 318, Turul 304, Transilvania 294, Mured 291, Pálma 285, Rapid 284, F. T. C. 270, Solid 263, Matador 245, Bástyá 238, Hargita 235, Katholikus Kör 233, Jóbarát 232, Vasas 231, Bohém 226, Glória 221, Kombinált 220, Napoka 218, K. A. C. 204, Összetartás 194, Napraforgó 188 pont. Brassóban vasárnap küzdenek az országos bajnokságért a kerületbe tartozó csapatok, Pál András vendéglovas derestyeuti pályáján, a Federația és District kiküldöttjei ellenőrzése mellett. A csapatok erősen készülnek az országos rekord 343 pont megdöntésére.

Hivatalos jelentés: A Federația utasítása alapján szombaton este 8 órakor a CFR otthon helyiségében alsótagyi rendkívüli közgyűlés, melyen a Federația kiküldöttjei is részt vesznek. Kérjük a tagok megjelenését. Az alsótagyi elnöksége.

Az Erdős-Kárpátok képviselői most már hivatalosan is követelik az autonómiát

Prága, október 20.

A cseh Erdős-Kárpátok vidékeinek országgyűlési képviselői ma Prágában Malypetr miniszterelnök elé járultak. A képviselők előadták, hogy a békeszerződések az Erdős-Kárpátok vidékének közigazgatási autonómiát biztosított.

A küldöttség azt kéri, hogy ezt a Népszövetség által is garantált autonómiát a cseh kormány valósítsa meg.

Malypetr miniszterelnök a küldöttség előtt kijelentette, hogy a kérdéssel napokon belül foglalkozni fog és annak megtárgyalására külön minisztertanácsot hív egybe.

Hitler szíréhangjai Anglia felé

London, október 20.

A Daily Mail ma hosszabb nyilatkozatot közöl Hitler Adolfotól. A nyilatkozat barátságos hangon szól Anglia felé. Hitler azt reméli, hogy a hagyományos angol-német barátság rövidesen megújul, mert Anglia is rá fog eszmélni arra, hogy Németország nem akarja az új háborút. Hitler elismeri, hogy az ifjúságot ma Németországban harcra nevelik, de nem a külső, hanem az ország belső ellenségei ellen.

Ezen a jogon — mondja tovább Hitler — a nyugateurópai államokat háborus akaratú államoknak lehetne tekinteni, mert hiszen ezek az államok az újoncok millióit képzik ki.

Végezetül a lengyel korridorról beszélt Hitler és leszögezte, hogy ez a táthatatlan helyzet csak elméleti Németország és Lengyelország között az ellenségeskedést.

* DR. TOTIS BÉLA, Levelek a fiamhoz. Az ifjúság nem problémái e alatt írta meg a mai idők legszenzációsabb és legérdekesebb könyvét. Az orvos, az íróművész minden felkészültségével, lebilincselő módon tárja elénk az ifjúság nem problémáinak legtitkosabb, legfeltettebb kérdéseit. Szinte kínos őszinte-

séggel rántja le a leplet azokról a hazug és nap-nap után előforduló problémákról, melyeket szeméremből, szerelemből és felelősségtől való irtózástól, vagy az előítélet elől való félelemből nem merünk egymásnak megmondani. Egy kegyetlen reflektor ez a könyv, mely minden sorával, minden szavával önmagunkba és másokba világít. Egy röntgen apparátus ez a könyv, mely átvilágít a testen, a lelken, az agyon, s mintha egy izgalmas filmet néznénk végig, úgy teszi lehetővé, hogy a legkülönbözőbb természetű egyéneket megismerjük. Ára 85 lej, vidékre portóval 95 lej, utánvétellel 105 lej. — Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályában. (be)

Ujformájú csodahangu hegedű készítési módját találta fel egy brassói borbélymester

Szakemberek el vannak ragadtatva az új találmánnyal

Brassó, október 20.

Gerhardt Péterről beszélek, aki 34 éves, temesvári születésű, sváb nemzetiségű, a foglalkozása pedig fodrász. Apja vaskovács volt, vasvirágokat vésegetett, finomakat és különöseket. Testvére fodrász, portrékat fest és nagyon szép ceruzarajzokat csinál. Unokaöccse asztalossegéd, gyönyörű faragásokat készít. Gerhardt Péter művészcsaládból való. Nem elismert művész, nem megtapsolt művészek családjából való, hanem gyaluforgácsból kikelt, a kovácsműhely kék szikrái közül felöltött, a szappanhab mellől elrugaszkodott művészek családjából. Ezeknek a művészetek nem csoda és nem misztikum, az valami magától értetődöttségből fakadó fütyös, darabos művészet, a paraszt éneke a mezőn, vagy a pásztore a koszos juhok mellett.

Gerhardt Péter fodrász művészete különös, szinte, szinte egyedülálló. Hegedűt készít. Mesterhegedűt, újféle hegedűt készít. Gerhardt Péter. Nem készít, rosszul

mondtam. Hegedűket szül, talán ez lenne a helyes kifejezés.

A FODRÁSZ FARAGNI KEZD

Van egy fia, ifju Gerhardt. — Négy éve történt — meséli a fodrász, — volt egy régi, értékes hegedű. A fiacskám mind kerülgette, kerülgett, féltet, egyszer bajt csinál nekem, eltöri a szép, régi hegedűt. Hát azért aztán vettem neki egy pléh hegedűt, hogy játsszon rajta. De az a pléh valamicske igen nyafogott, igen nyikorgós, csikorgós hangokat adogatott magából. Fogtam magam erre és szétvettem a pléh-hegedűt, meglestem a szerkezetét és faragni kezdtem. És nem tudom, hogy vitte valami a bicskám, nem tudtam semmiről, csak annyi érzésem volt, hogy — na, fogj neki most, meg az, most hagyd abba. És a hegedű sikerült. Nagyon jól sikerült és akkor dolgozni kezdtem. Egyre-másra gyártottam a hegedűket. Sehol, senkitől nem láttam semmit, nem tanultam senkitől semmit. Egyetlen egy könyvet olvastam el az akusztikáról.

Lelke van a fának

És akkor rájöttem, hogy a fa is él. A hegedű éppen olyan, mint az emberi test. Titkaik vannak és szeretettel kell bánni vele. Gondolni ha beteg, ügyelni rá, óvni, öltöztetni. Elnéztem egy nagy termet, hallgattam, milyen akusztikája van, elnéztem egy énekes nagy, hatalmas mellkasát, hogy formálja meg a hangot. Lakokat próbálgattam, fákat kerestem. És vitte a bicska a kezem. Egyik hangszervajítótól kaptam egy használt furót, egy rézművel csináltattam két apró részgyalut. — Primitív szerszámokat szerzett és faragott. Nappal borotvált, haját vágott, hajlángó borbély volt, este művész. Ha esős idő volt, vagy köd, jobban ment a munka. Csend kellett, egyedüliség kellett, hogy alkotni tudjon. Hogy megfogja a lán, a teremés igazi ereje, a tudaton felüliség, amit elhiszek neki. Ha ismert költő mondaná, nem hinném, pózol, gondolnám, ha színész beszélné, kétkendék, de neki elhiszem. Mert borostás, göröngyös, széles arca őszinte, szinte tudatlan. Mint az epileptikus, aki nem tud magáról, úgy nem tud magáról ő, ha fába fur, hegedűt csinálni.

— Egyre-másra gyártottam a hegedűket — mondja tovább. — Egyik sikerült, másik gyöngébb volt, de a legtöbb szebb és mélyhangú, mint a többi hegedű. Tizenkét hegedűt csináltam. Közülük párat elajándékoztam, párat elrontottam. Aztán a tizenharmadik elején döböntem rá valamire. (Ez a valami — az én laikus véleményem szerint — forradalom lehet a hegedű történetében.)

AZ ÚJ HEGEDŰ

— Elhatároztam, hogy megváltoztatom a hegedű formáját. Az eddigi gömbölyű felső rész helyett lapossá tettem azt. Az alsó lapját jávor-fából, a felsőt szemerkényből készítettem.

— És — ez a legfontosabb — kisebbre formáltam a hegedű „F” lyukát, úgyhogy „C” lett belőle. Preparáltam a fát, úgyhogy a nyerseség, ami az új hegedűt általában jellemzi, az enyéimnél teljesen eltűnt. A hang lágyabb lett, a rezgés erősebb, könnyebben kezelhetővé vált az új hegedű. Éjjel-nappal dolgoztam rajta. Megállás nélkül, pihenés nélkül dolgoztam. Aztán kész lett. És a hegedűvel együtt elmentem Bobescu urhoz, az Astra-konzervatórium igazgatójához.

SIKERÜLT

— Bobescu el volt ragadtatva. Konziliumot hívott össze. Szakemberek hallgatták meg a hegedűt. El voltak ragadtatva. Boldog voltam és fáradt és még jobbat akartam csinálni. Bobescunál hagytam a hegedűm, aki úgy játszott vele, úgy becézte, úgy örült neki, mint egy gyerek. Nem akarta kiadni a kezéből, nála hagytam.

— Bobescu adott egy írást nekem.

Mutatja. Bobescu igazolja mindazt, a mit elmondott Gerhardt. Emberi hangja van, édes, lágy hangja van a Gerhardt hegedűjének, mondja Bobescu, a végén kijelenti: köszönetemet fejezem ki azért, hogy a Gerhardt ur hegedűjén játszhatok.

— Ez a legteljesebb siker volt.

UJABB TERVEK

— Egy új hegedűn dolgozok most. Egy brassói hegedűművész viszi fel Pestre, hogy megmutassa Hubaynak. Ott szabadalmaztatom majd. Egy amerikai, aki Brassóban tartózkodott és hallotta a hegedűmet, ezer dollárt ígért, ha megengedem, hogy elvigye az újfajta hangszert Amerikába és ott szabadalmaztatja nekem. Nem adtam oda. Nem adtam oda azért, mert eligértem a hegedűt Bobescunak. Már pedig én megtartom a szavam. kérem.

A CREMONAI KOLLEGA

A brassói fodrász most az olasz kollégáról kezd beszélni. Stradiváriusról, aki olyan hegedűket készített, amelyeket ma sem tudnak. Ha ezt mondja: Stradivarius ragyog a szeme, teletelik lázzal. Ma is keresik a titkát. Hogy csinálta meg a hegedűit olyan csodás hangokra, mi volt a titka a kezének, a lelkének, amit fába öntött, a kezének, a lelkének, amely ma is simogat néha, ma is szomorít néha, ha zene szól valahol.

— Én is keresem a Stradivarius titkát. kérem szépen, habár tudom, hogy lehetetlen meg találni. Lehetetlen kitalálni, hogy állította össze a lakkot, hogy véste ki a fát, mert a megmaradt Stradivarius, megmérni, modellnek venni, nem lehet, a hang kikoptatta a belsejét a hegedűnek, a lakkot lecsiszolta az idő mesterkéz fájáról.

ENNYIT

mond a csizmadianteai fodrász, aki nem mesterember, hanem művész s aki a legcsodásabb tüneménnyel van barátságban a hanggal s aki így a szívvel, a szomorúsággal rokon.

Vendég jön be, törzsvendég, a művész meghajlik, habot csinál, borotvált. Nappal a testet formálja, este a léleknek, a jó ságnak készítget ünnepet.

Salamon. Fru

Az Athenacum 60 lejes új regényei

egész vászonkötésben

1. Ursula Parrott: Exfeleség.
2. Móricz Zsigmond: Forr a bor
3. Francz Werfel: A Nápolyi testvérek.
4. Bródy Lili: A Manezi.
5. Vicki Baum: Helén dr. kisasszony.
6. Sztinyai Zoltán: Nincs feltámadás.
7. Földi Mihály: Isten országa fele.
8. Andre Maurois: Asszonyok útja.
9. Frank Arnau: Halála ítélem.
10. Szomorú Dezső: Gyuri.
11. Zilahy Lajos: A lélek kialszik.
12. Sigríd Undset: Pogány szerelem.
13. Ursula Parrott: Szabad a csók.
14. Móricz Zsigmond: Rokonok.
15. Vicki Baum: Baleset.
16. Bródy Lili: A felesége tartja el.
17. Martin Maurice: Szeretem örök titok.
18. Földi Mihály: A meztelen ember.
19. Jackes Dirál: A préda.
20. Erdős Renée: Hajnali hegedűszó.

21. Mazo de la Roche, Jalma Lakói

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓBAN
Kapu-utca 56-58., az udvarban.

BUKARESTBEN
Str. Sft. Mina 9. sz.

Egészségünk nagyfontosságú kérdéseinek könnyen érthető felvilágosító ismertetése.

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

Írta:
Dr. Káldor Miklós
őorvos

Mindenkit érdeklő probléma a leghozzáértőbb és legszakavatottabb orvos tollával könnyen érthető, világos és szórakoztató stílusban megírva.

Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 54-56.

A jóéltvágyu betétkönyv

Akárhogyan is változik a gazdasági élet rendje és mikéntje, évtizedekre van szükség ahhoz, hogy a kis tőke elfelejtse, hogy odavesztett a pénze. A megtakarított milliók könnyebben tulteszük magukat a fájdalom és keserven, mint a megtakarított száz- és tízezrek. A kis betétesnek nagyon sok esetben élete minden eldugdosott pénzét elvitte a tavalyi nagy bankrön, míg ezzel szemben a nagy tőkének legfeljebb ha konjunkturális hasznából csipett le valamennyit a nagy összeomlás.

E pillanatban az a helyzet, hogy a gazdasági élet rendje valahogyan hozzáidomult már a befagyott bankkövetelésekhez. Elveszett az a pénz, amely a csődbe ment és kényszerregyezségbe jutott pénzintézetekbe bízott és elakadt az a pénz, amely az „agrárintézetek” gondjaira volt bízva.

Erről az utóbbi pénzmennyiségről azonban nem szabad még azt állítani, hogy „perdu”. A törvények és rendeletek szerint ez a pénz megvan, jól van, csak éppen mozdíthatatlan. A konverziós törvény kapcsán a Banca Nationala azt az utasítást kapta, hogy vizsgálja felül e pénzintézeteket és állapítsa meg, hogy mely intézetek agrár-jellegűek és melyek nem azok. Agrár-jellegű az az intézet, amelynek kihelyezési tulnyomó részt agráriusok kezébe kerültek. Mivel a konverzió folytán az agrárius nem törleszt, nagyon természetes, hogy a bank sem fizethet betéteseknek és éppen ezért úgy szól az intézkedés, hogy ezek az intézetek csak abban az arányban kötelesek betéteseket kiegyenlíteni, amilyen mértékben a kihelyezett pénz hozzájuk befolyik.

Ez rendben is van és ez így igazságos is. Ha a konverzió igazságos, akkor az agrár-jellegű pénzintézetek hallgatóságos moratóriuma sem más.

A gyakorlat azonban megtalálta a maga módját annak, hogy az agrárjellegű intézetek lecsökkentett fizetési kötelezettségüknek se tegyenek eleget. Van intézet, amely valóban fizet. Ugy fizet, ahogyan a pénz hozzá befolyik, de nagyon sok az olyan intézet, amely egyáltalában nem fizet még hányadot és arányt sem, azon egyszerű oknál fogva, mert egyáltalában nincs bevétele. Sajnos, ma holnap odáig érnek a dolgok, hogy ezeknek az intézeteknek már levételi lehetőségeik sem lesznek.

Az agrár-bankok közül jó egyhány a hónapok során új üzletpolitikába kezdett. Az egyre jobban zúgóódó nagybetéteket le akarja szerezni és ki akarja egyenlíteni. A betétes zúgóódik, követel, tranzakciókat és megoldási módokat ajánl és a bank — elfogadja, amit elfogadhat. A bank adósai — az egyre inkább divat és már szinte egyedüli bank-szerű üzlet lett — betétkönyvekkel fizetnek. Sokszor az adós akar fizetni, de legtöbbször a betétes akar kétes értékű betétkönyvétől szabadulni. A bank adósa és a bank hitelezője keresik és megtalálják egymást és a dolog vége rendszerint az, hogy a bankkölcsonnel terhelt ház megtisztul, mert megtisztítja a bank betétkönyve.

A betétkönyvek tulajdonosai közül egyre sürűbben lesz ház- és földtulajdonos és az eladósodott ház és földtulajdonosból ismét tehermentes ember.

Szemre az üzlet kifogástalan. A banknak joga van ehhez a „könyvelés-technikai” művelethez és az adósnak is szabad adósságát visszafizetni, sőt a hitelezőnek sem tilthatja meg senki, hogy „követelésétől” megszabaduljon.

Erkölsileg azonban sok hibája van ennek az újfajta üzlet-formának. Mindegyik, mint legkirívóbb hiba: vannak betétesek, akik százszázalékosan megkapják ezekkel a tranzakciókkal betéteiket ugyanakkor, amikor a betétesek egy másik része, akik nem tudtak adóst találni, vagy nem akarják pénzreményeiket ingatlán és egyéb javakra áteserélni, semmit sem kapnak.

Ez nem mehet. Törvény szerint igen, de erkölcs szerint nem.

Sőt, ha alaposabban kutatunk a törvény paragrafusai között és a törvényhozás akarata mögött, még törvény szerint sem mehet. A paragrafus azt akarja, hogy ezeknek az agrárintézeteknek betétesei úgy kapják meg betéteiket, ahogyan a pénzintézetek a pénz befolyik. Ha tehát a házra betáblázott követelés megszűnik követelés lenni, akkor a követelés értéke folyjon is be készpénzben a bankba. Ma — a betétkönyv folyik be. Ha ez így megy tovább, nagyon könnyen megtörténhetik, hogy a szemfülesek és ügyesek betétkönyveik mind átértékelődnek házzá, birtokká, kézizálog-

Az Odol

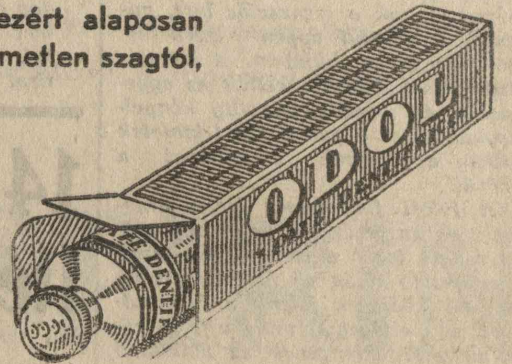
fogpép megtisztítja

a fogakat és megőrzi azok épségét

Az ODOL-fogpép finom pora pedig megőrzi a fog zománcát. Az ODOL-fogpép nagymennyiségű kolloid alkatrészt tartalmaz és ezért alaposan megtisztítja a fogakat, megszabadítja őket mindenféle kellemetlen szagtól, festékanyagtól és tisztáltságtól. — Az

ODOL
FOGPÉP

ompás ízű, frissítő, üdítő.

A Benes-Dollfuss találkozó eredményei

Ausztria elpártol a német gazdasági kapcsolatoktól? De hiven kitart a Mussolini-féle Duna-terv mellett

A jugoszláv-olasz gazdasági egyezményt is megkötötték

Bécs, október 20.

A Benes-Dollfuss találkozó tegnap délután lezajlott. Lapjelentések szerint a nagyjelentőségű politikai tárgyalások során gazdasági kérdésekben nagy eredményekre jutottak, a politikai kérdésekben azonban nem igen történhetett megegyezés. A jelentések csak annyit mondanak, hogy a megbeszélések során szó volt az olasz emlékiratról is, de arról, hogy a Mussolini-féle Duna-terv kérdésében is megállapodás jött volna létre, a hivatalos jelentésben szó sincs.

A hivatalos jelentés egyébként a következőket mondja:

A tárgyaló miniszterek megállapították abban, hogy az osztrák részről már átnyújtott kívánságjegyzék alapján a lehető leggyorsabban megindítják azokat a tárgyalásokat,

amelyeknek egy kereskedelmi pótszerződést kell eredményezniük.

Az általános kereskedelempolitikai megbeszélések során szó került a Dunatervet magába foglaló olasz emlékiratról is, amellyel kapcsolatban egy egész sor kérdést sikerült tisztázni.

Ebből a jelentésből nem tűnik ki, hogy Benes a Mussolini-tervet elvetette volna és csak annyit lehet megállapítani, hogy Ausztria gazdaságilag elorientálódik Németország felől és Csehszlovákiával szorosabb kapcsolatokat kíván.

Ide tartozik az az érdekes hír is, amely szerint az olasz-jugoszláv gazdasági tárgyalások ma eredménnyel fejeződtek be. Jugoszlávia arra kötelezte magát, hogy olasz ipartermékeket, Itália pedig, hogy jugoszláv ag-

rártermékeket fog vásárolni. Amennyiben a szerződést a két állam ratifikálja, jelentősen megenyhül az évtizedek óta tartó olasz-jugoszláv feszültség.

Jólétesült magánforrás a Benes-Dollfuss találkozóhoz még a következőket fűzi:

Benes biztosította Ausztriát arról, hogy a cseh liberális gazdasági körök a legmesszebbmenő jóindulattal kezelik majd a jövőben Ausztria gazdasági érdekeit. Hogy ez a cseh-osztrák gazdasági közelség megtörténhesse, a csehek konkrét engedményekre is hajlandók. Benes hangsúlyozta Dollfuss előtt, hogy ebben az összeműködésben a vámkedvezmények kérdését másodrangnak tartja.

Ami a Duna-tervet illeti, Benesnek az a véleménye, hogy minden megegyezést megelőzően, előbb az előnyöket kell rendezni.

Ez a „jólétesült magánforrás” aláhúzottan kihangsúlyozza még, hogy ezeknél a megbeszéléseknél Ausztria belső gazdasági és politikai ügyei szóba sem kerültek.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok éves és ivás káros következményeinél igazi jótétet nyújt bizonyul.

ként lekötve volt áruvá és egyéb javaká, míg ugyanakkor a ravaszágokban és üzleti praktikákban járattan kisember betétkönyve változatlanul betétkönyv marad.

Ezt a törvényhozás nem akarta és nem akarhatta.

Arról ne is beszéljünk ez alkalommal, hogy mint minden bizonytalan szagu üzletnek, úgy ezeknek a tranzakcióknak is vannak vadhajításai. Nem egy pénzintézetnél az igazgatók veszik meg a palotákat és bérházakat, a bennfentesek jutnak mit sem érő betétkönyvek ellenében nagyértékű objektumokhoz. Ha ezek az üzletek meg nem szűnnek, ha felülől

és okosan le nem tiltják őket, úgy nagyon rövidesen bekövetkezik, hogy a legtöbb „agrár-bank” prima kihelyezését megesszik a beváltott betétkönyvek és a kisbetéteseknek, vagy a nem élelmesek követeléseinek fedezete csak a másodrangú és még annál is gyengébb minőségű kihelyezés lesz, amely aztán igazán nem tud fizetni.

Ma ezeknek a kiméletre érdemesített agrár-bankoknak nincs ellenőrzője. A Nemzeti Banknak csak annyi a szerepe, hogy megállapítja: valóban tulnyomóan agráranysága van-e a banknak, de arra, hogy a bank mit csinál, hogyan folynak be követelése, hogyan elégti ki a beté-

teseit, már ingerenciája nincs. Ötven dollárt nem lehet legálisan az ország területéről kivinni, de a nemzeti vagyon igen hatékony és érdemes részét, a gyűjtött tőkét egyszerűen és így megsemmisítheti a praktika.

A kis betétesek nem tudnak tömörülni, felszólalni és megoldást kiverékedni. Ők csak panaszkodni tudnak. Ez az ország panaszja ma és ezt a panaszt orvosolni nem is annyira betétes, mint országos érdek. Ha ez a kistőkés megsemmisül, amellyel a kisember valamit kezdeni mégis csak tudna, vajjon honnan veszünk ehhez a mai már nagyon kegyetlen székérhez — olajt?

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük e hó 15-én lejárt, vagy jövő hó elsején lejár, a mai napon postautóval küldjük ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautóval való felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatódólagos küldésében megszakítás álljon elő.

Randevu a Marsban

Olvassom, hogy Dorothy, a cambridgei egyetem hallgatója valami diákos csínytetett el kollégái ellen. A kollégák sem voltak restek, összedugták fejüket és viszonzásul ők is kifőzték valamit Dorothy ellen. Egyik diáktársa átutazott a szomszédos városba, onnan, mint egyik helybeli lap munkatársa, sorra föltelefónálta a jelentősebb újságok szerkesztőseit és közölte velük, hogy Dorothy kisasszonynak sikerült ekkor és ekkor, ilyen és ilyen rekordidő alatt átrepülni az óceánt. A felülvett hírlapok turbuzgó riporterei másnap kellő kommentálással és feltűnő helyen hozták a szenzációs hírt, miután Dorothy ártatlanul éppen szerveskémiát magolt kis diákszobájában. A híradás természetesen óriási feltűnést keltett az egyetem környékén és szegény Dorothy kénytelen napokat élt át a gúnyolódó tekintetek keresztútjában, e pilótanői dicsfényrel a homloka körül.

E történet fölött felületesség lenne napirendre térni: az az érzésünk, hogy egy alakuló világ sejteti jeleit a cambridgei esetben. Egy eljövendő világ új formái, ismeretlen gesztusai ködlenek felénk a cambridgei példából, egy eljövendő világ újfajta rágalmai és pletykái derengnek az átalakuló világrend horizontján, egy merőben más, gyökeréig friss élet érzetét lehelletét a cambridgei csinyen keresztül és a kortárs, aki egy lagymalag és fantáziánélküli nyárspolgári életforma és mellbeteg ideológia keretei között éli le unalmas életét, a legsárgább irigységgel gondol egy eljövendő világra, amelyben még a szomszédasszony is poétikusabb és választékosabb eszközöket választ rágalmai és apró pletykái számára s ha mesélni kezd, nem az uszodák mélyeit, vagy félreeső mellékhutak elavult díszleteit veszi hátterül, hanem a bárányfelhős levegőget, mint egy modern korszak igazi gyermeke. Kis jelek figyelmeztetnek a nagy dolgokra s Dorothy esetéből izgalmasan sejthető, hogy közeledik egy kor, amelyben az akkori világ szája szerint nem a régi lövölde háta mögött falalkoznak udvarlókival a kikapós kisasszonyok, hanem a sztratoszférában, nem kéteshírű cukrászdában billiárdozik a könnyelmű diák, hanem Bukarest és Reykjavík között pendlik repülőgépen fizikaóra helyett. Színházi újságok, melyek idáig a primadonna édes, kicsi, titkos budai fészkeről pletykálgattak, ahol a külföldi imádójával találkozott, nem sokára arról adnak hírt, hogy a külföldi imádó négyszobás apartmanban nyitottat a Marsban az ennivaló díta számára és a kutyuskái játszóteréről kibérelte a holdudvart. Ma még csoda és bűvös mese, de ma-holnap valóra válik, hogy az ifjú egy bárányfelhő mögé áll roekendpartnernőjével, ha titokban akar csókolózni s a lányka, ha bemutatja polgényét az ismerősöknek, így szól: ime, — a navigátorom...

Az élet oly változatosnak indul, oly színesnek és nekünk mégis könnyezve kell gondolni rá, hogy bár rövid évszázad csupán, mi mégsem fogjuk soha megtudni, hogy Feketének kivel tölti háromezer méter magasságban minden szerdán és pénteken a délutánját?

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint északkeleti légáramlás várható. Nyugat felől az esők csökkennek. Lényegtelen hőváltozás valószínű.

— Szilágysági hírek. Érmihályfalváról jelentik tudósítónk: A csendőrség eljárását indított Mesesean Joan és Vazul gazdák ellen, akik erőszakosan léptek fel Mihalko monopol-ügynökkel szemben, mert az felhatalmazással házkutatást akart tartani náluk. A két gazdát Donga Pál jelentette fel dohánylopásért és az ügynök a vád tisztázása érdekében akart házkutatást tartani. — Fehér Károly 64 éves díszadi gazda részegségében Dobai Ferenc gazdátársa gazdasági épületében felakasztotta magát. Az öngyilkosságot valószínűleg anyagi nyomora miatt követte el.

— Az apja orvos volt, 250 ezer lejt örökölt és — betöréshől tartotta fenn magát. Temesvárról jelentik: ség letartóztatta Bercovici Albert és Marcu Aurel 20 éves fiatalembereket, a kiktől kiderült, hogy az utóbbi időben számos betörést követtek el. Marcu egyébként a nyilvántartott nőket is rendszeresen fosztogatta. A rendőrség megállapította, hogy ennek a Marcunak az apja orvos volt Kolozsváron s csak a mult évben halt meg. Fiára 250 ezer lejt és egy tordai házat hagyott. A fiu aztán elverte a kézpénzt s mert a házat nem tudta eladni, Temesvárra ment és ottlopásokból tartotta fenn magát.

— HUNYADMEGYEI HIREK. Déváról jelentik: Doroga Maria 21 éves vulkán leány folyó hó 7-én a dévai kórházban egy leánygyermeknek adott életet. A kórházból való elbocsátása után, az újszülöttet Szántóhalmánál a Cernába fojtotta, majd amidőn meggyőződött arról, hogy a csecsemő halott, a partra tette azaz az elgondolással, hogy kóborkutyák hamarosan fel fogják lakmározni. A gyermekgyilkos anyát letartóztatták és átadták az ügyészségnek. — A dévai városi tanács, a temesvári közigazgatási felülvizsgálati bizottság határozata értelmében, az áramfogyasztási díjaknak leszállításaért, a Viliamostelep perlését határozta el.

ABLAK

Egy kép az illusztrált lapban: Schwartz László, a fiatal cukrász négy hónap alatt megcsinálta a subotica város háza modelljét. Az épületet mintegy tízezer cukorcsereppel fedte be. Eltűnődünk a képen és irigyeljük Schwartz Lászlót: Ime: egy boldog ember! Egy valódi boldog ember, aki megvalósíthatta vágyait, aki töprengéseit, emberi keserveit, sérüléseit és fenkölt gondolatvilágát beleépítette a nagy műbe, beleépítette a subotica város háza marcipán modelljébe négy hónapon át, a tetejében tízezer cukorcsereppel, aztán megkönnyebbült, mint egy fiatal anya, mint egy igazi nagy alkotó, aki a maga öröme, a maga épülésére és boldogságára alkotja meg nagy művét. A világ tele töprengő szellemekkel, akik marcangoló kétségek között hajolnak egy magányos íróasztal fölé, akik a nagy szérum felfedezése előtt felvágják ereiket és idegek híjján félreállnak. Chaplin nem dolgozik új filmen, mert rosszkedű, bizalmatlan és letört, de Schwartz László, ime, formában van, izmai duzzadnak, szíve elszánt, lelke derűs és kedve elajzott, hogy meghódítsa a világot. Minden időben születnek remekművek, valaki mindig érkezik, aki egy cseresznyemagra rávési Európa térképét, vagy lemasolja a Bibliát egy nőjelegykártyára. Anatole France mondja egy helyütt: én csak két embert ismerem ezen a világon, akit boldoggá tett a maga műve. Az egyik az öreg ezredes volt, aki egy éremkatalógust állított össze, a másik egy hivataloszo, aki dugókból összerakta a Madelaine-templom modelljét. Gondoljunk gyöngéden Schwartz Lászlóra, mint egy boldog emberre, mint egy tüneményre, aki marcipánból, tízezer cukorcsereppel fel tudta építeni a boldogságát. Micsoda édes és zsongó álmokkal aludhat, micsoda elphent idegekkel, békével és kielégüléssel s ha felébred, megáll három lépésnyire a vaníliaszagu subotica város háza előtt, nagy műve előtt és tudja, hogy miért élt?

14 évi és 6 hónapi börtönre ítélték a nagyváradi gyilkost

A vádlott anyja elájul a tárgyaláson

Nagyvárad, október 20

A Nagyváradon történt híres görögöldali gyilkosság, amely hosszú hónapokig tartotta izgalomban egész Erdélyt azzal, hogy embertelen tettestől nem sikerült megtalálni s aztán újabb hónapokig azzal, hogy súlyos gyanúkok alapján letartóztatták a jóideig konokul tagadó Bancsa Józsefet, elérkezett csütörtökön az utolsó felvonásához, a törvényszéki ítélethez.

Két napig tárgyalta a bíróság a véres gyilkosság ügyét. Az első tárgyalási napon, amint jelentettük, a gyilkost hallgatták ki és a tanuk egyrészt. A gyilkos beismerésben volt ugyan, de önvédelmet emlegetett. A tanuk javarésze terhelően vallott s nem igen támasztotta alá az önvédelem lehetőségét. A második tárgyalási nap délutánján aztán sor került az orvosszakértők kihallgatására. Ezeknek a vallomása döntött a vádlott sorsa fölött. Berariu törvényszéki orvos minden kétséget kizáróan megállapította, egyezően a többi orvosok megállapításaival, hogy a hullán csak egyetlen halálos készsúrás volt. Egyéb sérülés, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy a gyilkosságot küzdelem előzte volna meg, semmi. Ez pedig azt jelenti, hogy az önvédelemmel való mentegetőzés nem állja meg a helyét. Az áldozat talán észrevétlenül kapta a halálos szurást s nem is volt ideje arra, hogy támadólag lépjen fel a gyilkossal szemben.

A védő erősen küzd védené érdekében s kéri az orvost, hogy mutassa be, hogyan kapta az áldozat a vádlottól a halálos szurást. Az elnök és az ügyész ezt a kísérletet nem tartja szükségesnek, Sangeorgeanu dr. azonban készségesen vállalkozik a próbára és így rajta mutatják be, hogyan történt a véges gyilkosság.

A vádlott édesanyja velőtrázó sikoltással fogadja a kísérletet, majd amikor felmutatják Jámber Imre, az áldozat véres ingét, elájul.

Az ájult asszonyt a törvényszéki szolgák kivitték a tárgyalási teremből, aztán Berariu törvényszéki orvos folytatta a vallomását s kijelentette, hogy a vádlottat hosszas megfigyelés alapján teljesen ép idegzetű és tetteiért felelős embernek tartja.

A bizonyítási eljárás ezzel be is fejeződött és sor került a vádbeszédre.

Az ügyész a tanuvallomások után bebizonyítottak látja, hogy önvédelemről szó sem lehetett, a gyilkos észrevétlenül támadt áldozatára és szurta

le azt.

Az ügyész azután a gyilkosság utáni halottgyalázásról beszélt, amit a tettes valószínűleg azért követett el, hogy félrevessze a nyomozó hatóságokat, akik a gyilkosság mögött valóban jóideig feltékenységi drámát sejtettek. Az ügyész szerint a gyilkos kegyetlenül és nagy hidegverrel dolgozott s tette után nem érzett semmi különösebb lelki megrendülést, hiszen miután mindent körültekintően elrendezett a meggyalázott hulla körül, elment az Angolkertbe zenét hallgatni.

Az ügyész életfogytiglani börtönt kér. A védőügyvéd is hosszasan beszélt. Azt iparkodott bebizonyítani, hogy a gyilkosság inkább véletlen műve volt. A tettes nem akart ölni, hanem csak védekezni áldozta támadásával szemben.

Az utolsó szó jogán Bancsa József csak annyit mondott, hogy azért használta a kést, mert a másik is megszurta. ni áldozata támadásával szemben.

A szerdai tárgyalás ezzel be is fejeződött. A bíróság az ítélet kihirdetését csütörtökön délelőtt 10 órára halasztotta el. A jelzett időpontban a tárgyalóterem zsufolásig megtelt. A bíróság csütörtökön délelőtt 10 óra után néhány perccel feszült figyelem közepette hirdette ki az ítéletet, amely szerint

Bancsa Józsefet szándékos emberölés, lopás és hullagyalázás büntette miatt 14 évi és hat hónapi börtönnel sújtja. A védő felebbezett a büntesség megállapítása, a bűn minősítése és az ítélet súlyossága miatt.

— KIFOSZTOTTAK EGY MAROSMEGYEI ÜZLETET. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Erdőszentgyörgy marosmegyei községben ismeretlen tettesek betörték Goldner Dávid kereskedő üzletébe és onnan kétezer lej értékű dohányt és készpénzt vittek el. A csendőrség gyamuját Conti Péterre és Ciuma Vasile-re hárul, akik ellen megindult a vizsgálat.

★ PATAKY VERONIKA holnap, szombaton este fél 9 órakor a Honterus-iskola Aulájában fog táncolni. Jegyek még kaphatók Hiemeschnél.

Utazó tisztviselőnek

ajánlunk kerekedelmileg képzett, agilis, nagy gyakorlattal bíró szervező-erő, propagandista és akvizitőr Erdély és a Bánság területére. Beszél románul, magyarul és németül. Elsőrangú referenciákat nyújthat. — Szíves megkereséseket „Reprezentant” jelígre k ér „Megedlis-hírlapiroda” Oradea címen.

CHAMBERLAIN 70 ÉVES

Sir Austen Chamberlain, a világszerte ismert angol politikus a napokban ünnepelte születésének 70-ik évfordulóját. Chamberlain 1895 óta, amikor az admirális első lordja volt, állandóan a legelőkelőbb politikai méltóságok betöltője volt. 1926-ban a Nobel-békedíjjal tüntették ki.

A pozsonyi iparosok nem veszik tudomásul a magyar nyelv eltiltását

Kassa, október 20.

A itteni vegyes Ipartestület vezetősége ki-mondotta, hogy a magyar nyelv használatának eltiltását nem veszi tudomásul. Kijelentette, hogy nyomtatványaikban a magyar nyelvet továbbra is használják, mert

az iparosok 95 százaléka sem a cseh, sem pedig a tót nyelvet nem beszéli.

Pozsonyi jelentések szerint az ottani város-házán szerdán kézbesítették ki az egyes ügyosztályok főnökeinek azt a polgármesteri rendeletet, amely a magyar nyelv használatát az egyes nyomtatványokban és hivatalokban eltiltja.

Különböző hírek keringenek arról is, hogy a magyarságot más módon is elnyomják.

Több állami nyugdíjastól különböző ürü-gyekkel megvonják a nyugdíjat.

Néhány nyugdíjas például, aki néhány he-tes rokonai látogatásra Magyarországra uta-zott, nyugdíját elvesztette. Létezik ugyanis egy régi osztrák császári pátens, amelyet 100 évvel ezelőtt adtak ki és amely kimondja, hogy aki az örökös tartomány területét el-hagyja, az nyugdíjjogosultságát elveszti. Csakhogy ennek a pátensnek az érvénye az idő folyamán éppen úgy szétfoszlott, mint az osztrák császárság.

— Mindennapos székszorulás, vastag-bélhurut, felfuvarlás, oldaltífús, légzési zavar, szív-dobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangolt-ság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a bélműködést rendbehozza s megsza-badítja az embert a kellemetlen érzésektől.

— ELITELTEK EGY GAZOLÓ SOFFORT. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásár-helyi törvényszék ma tárgyalta Somesan Flirea soffór ügyét, aki pár hónappal ezelőtt elgázolta Koronka marosmegyei község mel-lelt Tökés Eszter paraszasszonyt, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A vizsgálatlan soffór a marosvásárhelyi törvényszék nyolcszáz lej fő- és négyszáz lej mellékbüntetésre ítélte.

— Ismét elítélték a marosvásárhelyi strand-tolvajt. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Régi ismerőse Marosvásárhelynek Stern-Cioa logariu József, rovtmultu betörő, aki hosz-szu időn keresztül fosztogatta Marosvásárhely és a környező falvak üzleteit és lakásait. A marosvásárhelyi törvényszék eddig két ízben büntette két-két évi, az összesen négy évi börtönre lopásaiért. Stern a nyár folya-mán, mint ahogy arról annakidején részlete-sen beszámoltunk, meg is szökött egyszer őrei mellől a mezőn, ahol dolgozott és csak néhány napi hajsza után kerítette kézre a csendőrség. Eközben is azonban — pár nap alatt — három betörést követett el azokban a falvakban, ahol bujdosott. Ezek-ért a betörésekért felelt ma Stern a marosvá-sárhelyi törvényszék előtt, amely ismétleten nyolc havi fogházra ítélte. Stern József, aki különösen strandkabin-fosztogatásban „spe-cializálta” magát, bár még egész sorozatú büntetése van, nem sokára újabb bűncselek-ményekért fog ülni a marosvásárhelyi tör-vényszék vádlottak padján.

Mindez vidáman történik és sohasem sértő a színészre nézve, aki amellettt százszázalékos művész maradhat, csak éppen más szerepet kell eljátszania. Más szerepet és jobban. Mert a világ megunta már a revü sablonjait és újat követel, újat és időszerűt. A „Haldokló hatytyu” valóban meghalt néhány évvel ezelőtt és itt az ideje, hogy ezt tudomásul vegyük. De meghalt vele a revü is — a revü régi formájában. Ami most helyette születik, egyelőre még csak „Crazy Show”, de lehet, hogy egy új műfaj lesz belőle, egy kicsit becstelenebb, mint a régi volt. Legalább is olyan-
nak indul.

Tervezet a munkanélküliek segélyezéséről

Bukarest, október 20.

A munkásság már régóta követeli — minden eredmény nélkül a rendszeres munkanélküli segély megszervezését és törvénybe iktatását. A kormány, mint a többi előző kormány is — ellenezte a dolgot. Most azán D. R. Ioanidescu munkügyi miniszter mégis készített egy szabályrendelet felét, amely — legalább is külsőleg — hasonlít a munkanélküli segély törvényéhez. A tervezetet már megküldték a munkakamaráknak tanu-mányozás végett és nyilvánosságra is hozták. De már az első rápillantásra megállapítható, hogy a javaslatban nem arról a törvényesített munkanélküli segélyről van szó, amit a munkások és a munkanélküliek követelnek.

A tervezet 37 szakaszból áll. Aikötője a legnagyobb gondot a munkanélküli ügyekkel foglalkozó bizottságok összeállítására és megszervezésére fordította. Nyilván újabb állásokat akarnak teremteni egy csomó hivatalnok számára. Magát a segélyt illetőleg már sokkal kevésbé pontos a tervezet, mert csak általánosságokra szorítkozik. Azt mondja például, hogy a „lehetőségekhez képest” adják a segélyeket. Általában hiányzik belőle a törvényesített munkanélküli segély lényege: az állam, városok, megyék, vállalkozók egy-egy részével a köz és a társadalom kötelezettsége a segély céljaira való adakozásra és a munkanélküli pontosan körülírt jogai a segélyre. A tervezet csak rendszeresíti azokat a sovány eredményeket felmutató módokat, amelyek eddig is szokásosak voltak (városi bizottságok, önkéntes adakozások, stb.).

A tervezet érdekesebb pontjai a következők:

A munkanélküliek által sujtott ipari központokban és más helyiségekben helyi bizottságokat állítanak fel. A helyi bizottságok a központi bizottság hatásköre alá tartoznak, amelynek tagjai: a munkaügyi miniszter és a volt munkaügyi miniszterek, a kereskedelmi kamarák szövetségének és a munkakamarák szövetségének az elnökei, a nagyobb munkaadói szervezetek elnökei, (a miniszter ajánlása alapján) a jelentősebb munkásszervezetek vezetői (ugyanancsak miniszteri ajánlás alapján), 3 magasrangú miniszteri tisztviselő s végül érdektelen személyek, akik szociális helyzetüknél vagy hozzáértésüknél fogva alkalmasnak látszanak arra, hogy a bizottságba kinevezék őket.

A helyi bizottságok összetétele: a polgármester, a munkaügyi felügyelő, a kereskedelmi és a munkakamara elnöke s végül a munkaadók és munkások 2-2 megbízottja. A helyi bizottságok mellett „válogató iroda” működik, amely felülvizsgálja, hogy a segélykérelmek tényleg rászorultak-e a támogatásra, vagy nem? Ezeknek az irodáknak a tisztviselői személyzetét az illető község fizeti.

KIK JOGOSULTAK A SEGÉLYRE?

A tervezet azután élelmiszerraktárak és más szükségleti cikkeket tartalmazó magazink felállítását írja elő. Szükség esetén étkezdéket állítanak fel. Munkanélkülinek tekint a tervezet minden képzett, vagy akár képzetlen ipari munkást és magántisztviselőt, aki önhibáján kívül alkalmazás nélkül áll és más megélhetési forrása nincsen. Kizárják a segélyezésből azokat, akiknek más, bármily szerény megélhetési lehetőségük van, akik a munkaközvetítő hivatal által felajánlott helyet nem akarják elfoglalni, akiknek valamely az illetővel együttműködő családtagja keresettel rendelkezik, hogy hozzátartozóját is eltartathatja, a 65 éven felülieket és 18 éven alúkat, továbbá akik sztrájk miatt állanak munka nélkül, de csak a sztrájk idejére, — akik lopás, kártevés, vagy más bűn miatt lettek munkanélküliek s végül, akik kevesebb, mint egy hónapja munkanélküliek.

A SEGÉLYEZÉS MENETE.

A segélyezés módját a helyi bizottságok szabadon választhatják meg. Általában előnyben részesítik a természetbeni segélyt, élelmet, fát stb. Készpénzsegélyt csak kivételes esetekben adnak.

A 25. szakasz szerint a segélyezésre szolgáló alap a következőkből gyűjt össze: az állam, a községek és a megyék hozzájárulása, az 1 százalékos hozzájárulás, amelynek felét a munkaadók, felét a munkások viselik. Ezt az egy százalékos szedni fogják mindenfajta bér, vagy fizetés

után, amit kereskedelmi vagy ipari vállalatok bármilyen alkalmazottjuknak fizetnek. Ennél a pontnál azonban megjegyzi a tervezet, hogy

ezek a hozzájárulások önkéntesek.

Vagyis a munkaadók és alkalmazottak közül csak azt fizeti, aki akarja. Végül táplálni akarják a munkanélküli segély-alapot önkéntes adományokból.

A helyi bizottságok által begyűjtött összegek 10 százalékat a központi bizottság rendelkezésére le kell tenni a kereskedelmi és iparkamaráknál. Ugyancsak a központi bizottsághoz folyik be az ál-

lami hozzájárulás is.

A tervezet számos hiányossága ellenére még ezen az alapon is lehetne valamikézt javítani a szerencsétlen munkanélküliek helyzetén, ha az illetékes szervek tényleg komoly akarattal látnának hozzá a segélyezéshez. De egyelőre ez a tervezet is még csak tervezet. Azután még a szövege sem ígér sem jót. A munkanélküliek segélyezése tulajdonképpen nem kö-

amely eddig is számos állatot elpusztított. A megyei állatorvosi hivatal óvintézkedéseket fogantatott, nehogy a káros járvány tovább terjedhessen.

★

BEVITELI KORLÁTOZÁSOK SVAJCBAN

Bern, október 20.

A svájci szövetségi tanács ez év szeptember 29-én hozott határozata értelmében az 1932 július 4-iki 8. számú és 1932 november 15-iki 12. számú szövetségi tanácsi határozatokat megváltoztatva, a 83. vámtétel alá tartozó élő baromfi és a 84. vámtétel alá tartozó leölt baromfi bevitelét külön engedélyhez köthette. Az engedélyt a szövetségi tanács gazdasági ügyosztályának beviteli ellenőrző osztálya adja ki. A beviteli korlátozást elrendelő intézkedés október 4-én lép életbe.

KÖZGAZDASÁG

OROSZORSZAG MOZDONYTERMEIÉNE AZ ELSŐ KILENC HÓNAPBAN

Riga, október 20.

A Szovjetunió ez év első kilenc hónapjában 694 mozdonyt állított elő, vagyis 16 százalékkal többet, mint a múlt év hasonló időszakában. Az előirányzott mennyiséget azonban nem tudták elkészíteni. Ugyanezen idő alatt 5.175 drb. nyitott teherkocsit készítettek, ami 13,7 százalékkal haladja meg a múlt év hasonló időszakának termelését.

★

MARHAVÉSZ MAROSMEGYÉBEN

Marosvásárhely, október 20.

Hivatalos jelentések szerint Teke marosmegyei község környékén marhavész dúl, hóg,

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alakítókeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Jégyár, szívógázmotorral, üzemiép állapottan eladó. Szőlősi Samu, Odorheiu. 13315

Mágot, babot, lencsét, tökmagot, nagyobb tételekben vesz, bármilyen export tüzeltet finanszíroz a HANSA ROMANA COMERCIALA S. A. CLUJ. 13350

Diszkrét lakását egy szép csillárral!

Legújanyosabban kapható:

Welkens csillár-áruháza

Brassó, Szent-János utca 32. Telefon 3 81.

Tekintse meg kirakatomat és rakáramat — Ugyanott tükörfényező

melyek fele áramkötséggel nappali fényt árasztanak kirakatok, lakások, irodák és műhelyek részére

KISEBB HÁZ ELADÓ. Erdélyi deklódn: Brassó, Rézműves-utca 2. 13331

HORDÓ ELADÁS. Erdély-hegylajai borgazdaság felszámolása miatt használt transport- és ászok-hordókat elad Gazdasági Bank, Aiud-Nagyenyed. 13332

Egy cserépkályha és egy vaskályha eladó. Brassó, Kapu-utca 23. (29.) régi. 13333

Országos méretű, 3 keret-soros kaptárak eladók. Partin Mihály asztalos, Hosszúfalu. Uj-utca 229. 13328

Állást nyer

Kaucióval rendelkező 1-2 elárusított keresek a nagy-állomási peron büféjébe, Brassóban. 13327

Vegyes

Hirsch-utca 28. szám alatt GYERMEK RUHASZALON

nyílt, Féder Anna nőiszalonnal egybekötve, ahol jutányos árak mellett szép kivitelű gyermekruhák és kabátok készítenek. 13326

Házasság

Olyan uriembert keresek férjül, ki értékeli morális nevelésemet. 26 éves, intelligens özvegy urinő vagyok. Hozományom 100 hold föld, fél-millió készpénz. Kimerítő személyleirással, feladócimmal megírt levelet „Altruizmus” jellegre a kiadóba.

IDEGESSÉG és ÖSZTÖNÉLET

Írtas Dr. FELD MANN S. ideggyógyorvos — II. kiadás. 140 oldal. Ár 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvoszlályában

NEM ÉRDEMES UNATKOZNI,

amikor 20 kltűnő portómentesen 60 lejért!

1. Beczassy Judit: Az alispán rózsája.
2. Bibó Lajos: Botcsinálta vőlegény.
3. Bus Fekete László: A profi.
4. Dénes Gizella: A vörös pillangó.
5. Ego: Terka dolgozni akar.
6. Kelemen Viktor: Sárít elrabolják.
7. Kálmán Jenő: A dollárkalap.
8. Kellér Andor: A gárdista.
9. Kosáriné Réz Lola: Az árguszemű banditafőnök.

10. Lestyán Sándor: A gyilkos komédiája.
11. Lóranth László: Hetedik menyország.
12. Márton Lili: A tenger riportere.
13. Ligeti Ernő: A csodadoktor.
14. Sásdi Sándor: Kétéltű ember.
15. Surányi Miklós: Szakadék.
16. Surányi Miklós: Gaston és én.
17. Szántó György: Tóni ringbe áll.
18. Tersánszky I. Jenő: A veszedelmes napló.
19. Ujvári Sándor: Csodagép.
20. Várnai Zseni: Kanári.

Megrendelhető a **Brassói Lapok Könyvoszlályában**
Brassó. Kapu utca 56-58 szám.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.